

Pablo Romacjārārē oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopã nise ni'i

Pablo a'ti pūrīrē Corintopu nígũ, Romacjārã Jesucristore ějõpeorārē ojacu niwĩ. Cũ ne waropũre Jesucristore ějõpeoticu niwĩ. Tojo weegũ cūrē ějõpeorārē ña'arõ weesĩ'rīgũ sirutucu niwĩ. Be'ro Õ'acũ Pablora ducayucã weecu niwĩ. Tojo wéeca be'ro cũ Jesucristo ye quetire wereri masũ sãjãcu niwĩ.

Pablo Romacjārã tiropu wa'asĩ'rĩcu nimiwĩ. Cũ a'ti pūrīrē ojacaterore wa'aticu niwĩ yujupu. I'tia cũ'ma be'ro na tiropũre wa'acũ niwĩ.

Cũ papera ojagu, a'tiro ojaseticu niwĩ. “Yũ'u Pablo mūsārē oja'a” nitojaca be'ro añudutiwũacu niwĩ. Be'ro “Õ'acũrē mūsã ye cjasere e'catise o'o'o”, nicu niwĩ. Tojo nicã “A'tere uasãgũ, mūsārē a'ti pūrīrē oja'a,” nicu niwĩ. Be'ropũta “Õ'acũ ye añuse quetire a'tiro nirõ wee'e”, ni ojacu niwĩ. Yaparũta majã añudutitũosere ojacu niwĩ.

Pablo a'ti pūrīrē marĩ nipe'tirã bu'iritirã ni'i nisere ojacu niwĩ. Tojo nicã Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, Jesucristore ějõpeose me'rã dia'cũ tojo nita basio'o nisere ojacu niwĩ. Apeye, Romacjārārē ni'cãrõ me'rã nisetidutigu, narē “Añurõ a'merĩ pajaña'ña, ejerisãjãse me'rã niña,” ni ojacu niwĩ.

Pablo Romacjārã Jesure ějõpeorārē oja'que ni'i

¹ Yũ'u Pablo mūsã Roma wãmetiri macãcjārã Jesucristore ějõpeorārē oja'a. Jesucristo dutiro weewã'ñaco'tegu ni'i. Cũ yũ'ũre Õ'acũ masārē yũ'rũose quetire weredutigu besecũúwĩ.

² Duporopu Õ'acũ cũ ye queti weremu'tãrĩ masã me'rã “Yũ'u masãrẽ yũ'ruoguti”, ni wereyucu niwĩ. Tojo weerã te quetire tu'orã, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu ojacãrã niwã. ³ Na oja'que marĩ wiogu Jesucristo Õ'acũ macũ ye queti ni'i. Cũ a'ti nucũcãpũre marĩ weronojõ uputigu bajuacu niwĩ. Masũ nígũ, duporocjũpu wiogu Davi pãrãmi nituriagupu nicu niwĩ. ⁴ Cũ marĩ weronojõ uputimigũ, Õ'acũ macũ niyugu, ña'ase moogũ waro nicu niwĩ. Cũ wérĩca be'ro cũ pacu Espíritu Santu tutuaro me'rã cũrẽ wẽrĩ'cũpũre masõcu niwĩ. Tojo weese me'rã masãrẽ yũ'u macũ nimi nisere i'ocu niwĩ. ⁵ Cũ yũ'u Pablöre añurõ wéégũ, cũ ye quetire weredutigũ besewĩ. Nipe'tiropu masã Jesucristore ãjõpeoato nígũ tojo weewĩ. Ëjõpeotjãrã, cũ ñaro weerãsama.

⁶⁻⁷ Mũsã Romacjãrã quẽ'rã cũ tojo nino'cãrãta ni'i. Tojo weegu mũsãrẽ Õ'acũ mairãrẽ a'ti pũrĩrẽ oja'a. Õ'acũ Jesucristo yarã sãjãdutigu mũsãrẽ besecu niwĩ. Marĩ pacu Õ'acũ, tojo nicã marĩ wiogu Jesucristo mũsãrẽ añurõ weeato. Mũsãrẽ ejerisãjãcã weeato.

Pablo Romapu wa'asĩ'rĩmi'que ni'i

⁸ A'tere mũsãrẽ weremu'tãgũti. Nipe'tirocjãrãpu mũsã Jesucristore ãjõpeosere ucũse'sama. Tere tu'ogu, Jesucristo weetamuse me'rã Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. ⁹ Yũ'u ñubuesetirinũcũ mũsã ye cjasere sẽrĩbosanu'cũcã'a. Yũ'u tojo weesere Õ'acũ “Diacjũta tojo weemi”, nisami. Yũ'u añurõ ejeripõ'rãtise me'rã cũ ñaro wee'e. Tere wéégũ, añuse queti cũ macũ yere were'e. ¹⁰ Apeye quẽ'rãrẽ Õ'acũrẽ a'tiro sẽrĩnu'cũcã'a. “Mũ'u ñaro nicã, yũ'ure Romapu wa'adutigũ du'uo'oya. Ti macãcãrã mũ'urẽ ãjõpeorãrẽ i'asĩ'rĩsa'a”, ni sẽrĩ'i. Yoa wa'a'a yũ'u mũsã tiropu wa'asĩ'rĩmi'caro. ¹¹ Mũsãrẽ nemorõ wãcũtutuacã ñasãgũ, Espíritu Santu yũ'ure masise o'oro weronojõ

musārē o'oturiasī'rīsa'a. Tojo weegu topure wa'asī'rīsa'a.
¹² Musārē a'tiro nigūti. Marī púaperi a'merī weeta-
 murāsa'a. Musā yu'u ējōpeocā ī'arā, nemorō wācūtu-
 tuarāsa'a. Yu'u quē'rā musā ējōpeocā ī'agū, mejārōta
 weegusa'a.

¹³ Acawererā, musārē a'tere masīcā uasa'a. Peje-
 tiri musā tiropu wa'asī'rīmi'i. Apesecjārāmarīcā judío
 masā nitirā yu'u Jesucristo ye quetire werecā, ējōpeowā.
 Musā ya macācjārā quē'rārē Jesucristore ējōpeocā uasāgū,
 weregu wa'asī'rīsa'a. Tojo weesī'rīmicā, basiowe'e yu-
 juru. ¹⁴ Ō'acū cū ye quetire nipe'tirārē yu'ure weredu-
 tiwī. Yé uurārē, uutirā quē'rārē weredutiwī. Bu'e'cārārē,
 bu'eti'cārārē weredutiwī. ¹⁵ Tojo weegu musā ya
 macācjārā Jesucristore ējōpeotirārē cū ye quetire pūrō
 weresī'rīsa'a.

Jesucristo ye quetire tu'orā cūrē ējōpeose ni'i

¹⁶ Masā Jesucristo ye quetire tu'orā, cūrē
 ējōpeonū'cāsama. Yu'u masī'i, Ō'acū cū tutuaro
 me'rā nipe'tirā Jesucristore ējōpeorārē pecame'epu
 wa'abo'cārārē yu'rūosami. Tojo weegu masārē te quetire
 ne bopoyasāwe'e. Ne waro cūrē ējōpeorā judío masā
 nirārē yu'rūosami. Judío masā nitirā cūrē ējōpeorā
 quē'rārē mejārōta yu'rūosami. ¹⁷ Te queti a'tiro ni'i.
 Ō'acū Jesucristore ējōpeorārē “Bu'iri marīrā, añurā
 nima”, ni ī'asami. Jesucristore ējōpeorā dia'cūrē tojo
 ī'asami. Te cjasere Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro
 ojano'wū:

Ō'acū cūrē ējōpeorārē “Añurā nima”, ni ī'asami.

Cū me'rā ninu'cūrāsama, niwū.

Nipe'tirā masā bu'iritima nise ni'i

¹⁸ Ō'acū u'musepu nigū masā ña'arō weesetisere ī'agū,
 bu'iri da'resami. Ña'arō weenu'cūrā diacjū cjasere

cã'mota'asama. Tojo weegu narẽ uputu bu'iri da're-sami. ¹⁹ Õ'acũ cũ nisetise masĩta basosere masã añurõ masĩsama. Õ'acũ cũ basu tere masĩcã weecu niwĩ. ²⁰ Marĩ Õ'acũ bajusere ï'atimirã, cũ wee'que me'rã cũ tutuasere, cũ nisetisere masĩno'o. Cũ tutuase, cũ nisetise nin-u'cũcã'rõsa'a. Ne waro cũ a'ti turire weenu'cãcateroputa cũ Õ'acũ ni'ĩ nisere masĩno'o. Tojo weerã masã “Mũ'urẽ masĩtisa'a. Tojo weerã bu'iri moo'o”, nĩmasĩtisama. ²¹ Cũ nisetisere masĩmirã, cũrẽ ãjõpeotisama. Ne cũrẽ e'catise o'otisama. No'o uaro wãcũma'a, siape me'rã nemorõ ña'arõ wãcũsãjãsama. ²² Na masiyũ'rũa'a nimirã, tũ'omasĩtirã dojosama. ²³ Tojo weerã Õ'acũ catinu'cũgũrẽ ãjõpeotisama. Na apeyenojõ masã yee'que boadijatje pe'ere ãjõpeosama. Masã queose, mirĩcũa queose, wa'icũrã queose, pĩrõa queosere yee, ãjõpeosama. Ne waroputa tere weemũjãti, ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ mejãrõta weenu'cũma.

²⁴ Na tojo wee'que bu'iri Õ'acũ na ña'arõ weesĩ'rĩsere weeato nĩgũ cõ'awã'cãcu niwĩ. Na bopoyose ña'asere a'merĩ weecãrã niwã. Tere wéerã, na basu na upure dojorẽrã weecãrã niwã. ²⁵ Diacjũ cjasere ãjõpeoboronojõ o'orã, mejõ nisoowioritima. Cũrẽ ãjõpeoronojõ o'orã, cũ da're'que a'ti nucũcã cjase pe'ere ãjõpeoma. Õ'acũ nipe'l-tise wee'cure e'catipeonu'cũcã'rõũa'a. Tojota weeno'ato.

²⁶ Õ'acũ bopoyose na uaripejasere weeato nĩgũ narẽ cõ'awã'cãcu niwĩ. Numiaputa mũũa me'rã na weewuasenojõrẽ na basu numia se'saro ña'arõ weesama. ²⁷ Mũũa quẽ'rã na basu ña'arõ a'merĩ weesama. Mũũa numia me'rã weewuasenojõrẽ du'urã, mũũa se'saro uaripeja, ña'arõ weesama. Tojo weegu Õ'acũ narẽ ña'arõ weese wapa, bu'iri da'resami. Narẽ bu'iri da'regu, na upupure pi'eticã weesami.

²⁸ Cũ wee'quere ï'amirã, Õ'acũrẽ ãjõpeosĩ'rĩtisama. Tojo weegu na wãcũma'asere weeato nĩgũ cõ'awã'cãcu niwĩ.

Cũ narẽ cõ'acã, totá na ña'arõ wee'quere nemopeosama. ²⁹ Nipe'tise ña'arõ weesere yu'rucã'sama. Pajaña'rõ marĩrõ ãpẽrãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩsama. Apeyenojõ cõomirã, cõonemosãjãsi'rĩsama. A'te nipe'tise ña'asere weesama. Doesama. A'mewẽjẽsama. A'metu'tisama. Weesoosama. Ña'arõ weesĩ'rĩrõ bajuro ña'arõ weesama. Ucja, queti poosama. ³⁰ ãpẽrãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩrã, diacjũ nitimicã, weresãsama. Õ'acũrẽ uatisama. ãpẽrãrẽ ì'a-muisama. “Yu'u pe'e ãpẽrã yu'rucoro niyu'rũnu'cã'a”, nisama. Ña'asere weebocasama. Na pacusũmũarẽ yu'rũnu'cãsama. ³¹ Tu'omasĩtisama. Na “Weerãti” nĩ'quere weetisama. A'metu'tica be'ro aposĩ'rĩtisama. Na acawererãpũreta ma'itisama. ãpẽrãrẽ pajaña'tisama. ³² Õ'acũ tojo weerãrẽ queoro wéégũ, “Pecame'epũ cõ'abajuriogũti”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nĩca be'ro nimicã, ña'arõ weenu'cũsama. Tojo nicã ãpẽrãrẽ ña'arõ weecã ì'arã, “Añurõ wéérã, tojo weema”, nisãjãsama.

2

Õ'acũ ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regũ, queoro weemi nise ni'i

¹ Mũsã ãpẽrãrẽ “Na ña'arã nima” ni, ì'abeseticã'ña. Mũsã quẽ'rã na weronojõ ña'arõ weesetisa'a. Na bu'iritima nĩrã, ãsã quẽ'rã bu'iriti'i nĩrõnojõ wa'a'a mũsãrẽ. Mũsã ni'cãrõnojõ bu'iri cõ'o. ² Õ'acũ ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regũ, queoro weegũ weemi nisere masĩno'o. ³ Mũsã ãpẽrãrẽ “Ña'arõ weema” nimirã, na weronojõta wee'e. Tojo weerã “Õ'acũ ãsãrẽ bu'iri da'reesome”, niticã'ña. Da'regũsami. ⁴ Ña'arõ weemicã, Õ'acũ mũsãrẽ pajaña'gũ, maata bu'iri da'retisami. Tojo weerã mũsã “Õ'sãrẽ bu'iri da'reesome”, nimisa'a. Tojo niwe'e. Mũsã ña'arõ weesere bujaweti ducayuato nĩgũ añurõ wee, maata bu'iri da'retisami.

⁵ Cũ tojo weemicã, musã ña'arõ weesere bujaweti ducayusĩ'rītisa'a. Musã siape me'rã ña'asere weenemorã, bu'iri da'resere seeneocũunemorã wee'le. Be'ro masãrẽ bu'iri da'reatji nũmũ nicã, Õ'acũ uagũ, musãrẽ queoro bese, ɸpũtũ bu'iri da'regũsami. ⁶ Masã na wee'quenɸcãrẽ queoro wapayegũsami. ⁷ Õ'acũ a'tiro weerãrẽ cũ tiropũ catinu'cũatjere o'ogũsami. “Cũ me'rã ducayu ninu'cũrãsa'a” nirãrẽ, tojo nicã cũ “Añurõ weepũ” nisere a'marãnojõrẽ o'ogũsami. Tojo nicã ape upũ boatiri upũ su'tiwetisi'rĩrãrẽ tojo o'ogũsami. Na catinu'cũsere ɸarã, añurõ weenu'cũrãsama.

⁸ Æpẽrã pe'le Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã, na ɸaro weeseti-sama. Diacjũ cjasere ɸatirã, ña'ase pe'ere weesirutusama. Õ'acũ ua, narẽ ɸpũtũ bu'iri da'regũsami. ⁹ Nipe'tirã ña'arõ weesetirã pi'eti, ña'arõ tũ'oña'rãsama. Judío masãrẽ ne waro tojo wa'amũ'tãrõsa'a. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta wa'arosa'a. ¹⁰ Añurõ weesetirã pe'ere Õ'acũ añurõ weegũsami. Narẽ “Musã añurõ weewũ”, nigũsami. Tojo nicã ejerisãjãcã weegũsami. Ne waro judío masãrẽ tojo ejerisãjãcã weemũ'tãgũsami. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta weegũsami. ¹¹ Õ'acũ judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ ï'a ducawaanũ'cõtisami.

¹² Judío masã nitirã Õ'acũ Moisére duti'quere masĩti-sama. Na ña'arõ wee'quere te dutise me'rã mejẽta Õ'acũ besegũsami. Ña'arõ wee'que wapa me'rã pe'le narẽ pecame'epũ cõ'abajurio besegũsami. Judío masã pũrĩcã Õ'acũ Moisére duti'quere masĩsama. Tere masĩmirã, ña'arõ weesama. Tojo weegũ Õ'acũ náma te dutise me'rã na yũ'rũnũ'cã'que wapare bu'iri da'regũsami. ¹³ Moisé dutisere tũ'ose me'rã dia'cũ Õ'acũ “Bu'iri marĩrã nima”, nitisami. Cũ dutisere weerã pe'ere “Bu'iri marĩrã nima”, nisami. ¹⁴ Judío masã nitirã Moisé dutisere moomirã, na añurõ wéerã, Õ'acũ dutisereta weerã weema. Na

basu Moisé dutisere masĩrã weronojõ weesama. ¹⁵ Añurõ weese me'rã na diacjũ wãcũsere ï'osama. Moisé dutisere masĩrã weronojõ nima. Tojo weerã queoro weetĩca be'ro ña'arõ tu'oña'sama. Añurõ wéeca be'ro bu'iri moorã tu'oña'sama. ¹⁶ Yũ'ũ Jesucristo ye quetire wereronojõta a'tiro wa'arosa'a. Õ'acũ masãrẽ bu'iri da'reatji nũmũ nicã, nipe'tirã wãcũsere, ãpẽrã ï'atiropũ weesere be-segũsami. Jesucristo ña'arõ wãcũrãrẽ, ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regũsami. Añuse wãcũrãrẽ, añurõ weerãrẽ añurõ weegũsami.

Õ'acũ Moisére dutise cũu'que ni'i

¹⁷ Mũsã a'tiro wãcũmisa'a: “Ûsã judío masã Õ'acũ Moisére dutise cũu'quere ãjõpeorã ni'i. Õ'acũ yarã ni'i. Tojo weerã judío masã nitirã yũ'rũoro añuyũ'rũnu'cã'a”, nimisa'a. ¹⁸ Tojo nicã a'tiro ninemosa'a. “Ûsã Õ'acũ ãsanojõrẽ masĩ'i. Moisé duti'quere masĩyurã, ãsã añuse dia'cũrẽ besemasĩ'i. ¹⁹ Caperi bajutirãrẽ tãawã'cãrã weronojõ Õ'acũ yere masĩtirãrẽ bu'emasĩ'i. Na'itĩ'arõpũ nirãrẽ sĩ'orã weronojõ ña'arõ weerãrẽ añurõ weeduti'i”, nisa'a. ²⁰ “Moisé cũ duti'quere cũorã, diacjũ cjasere queoro masĩ'i. Tojo weerã tu'omasĩtirãrẽ, Õ'acũ yere ne waro bu'ewã'cõrãrẽ bu'emasĩ'i”, nimisa'a. ²¹ Mũsã “Ãpẽrãrẽ bu'emasĩ'i” nirãtirã, mũsã basu pe'e bu'emũ'tãrõũa'a. Ãpẽrãrẽ “Yajaticã'ña” nimirã, ãpẽrã yere yajasa'a. ²² Mũsã, “Mũsã nũmosãnumia, marãpũsumũa nitirãrẽ a'metãrãticã'ña”, nisa'a. Tojo nimirã, a'metãrãsa'a. “Queose yee'quere ãjõpeoticã'ña” nimirã, narẽ ãjõpeose wi'seri cjasere yajasa'a. ²³ “Ûsã Moisé duti'quere cũotjĩarã, ãpẽrã yũ'rũoro ni'i”, ni wãcũmisa'a. Tojo nimirã, tere weetirã, cũ duti'quere yũ'rũnu'cãrã wee'e. Tojo weerã ãpẽrãrẽ Õ'acũrẽ bujicã'cã weerã wee'e. ²⁴ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ mũsã

tojo weesere a'tiro ojano'wũ: “Mũsã Õ'acũ duti'quere yu'rũnũ'cãse bu'iri judío masã nitirã Õ'acũrẽ ña'arõ ucũsama”, niwũ.

²⁵ Mũsã Õ'acũ Moisére dutise cũu'quere weecã, mũsã judío masã weesetise, õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ase wapati'i. Weeticãma, mũsã judío masã nise wapamarĩ'i. Tojo weerã cũ cũu'quere weetirã, judío masã nitirã weronojõ tojacã'a. Õ'acũ yarã weronojõ nitisa'a. ²⁶ Judío masã nitirã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ano'ña marĩma. Na Õ'acũ Moisére duti'quere wéerã, judío masã weronojõ nisama. Õ'acũ narẽ “Yarã nima”, nisami. ²⁷ Mũsã judío masã Õ'acũ Moisére duti'quere cuomi'i. Õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'amirã, cũ duti'quere weewe'e. ãpẽrã, judío masã nitirã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'atimirã, tojo nicã Õ'acũ Moisére duti'quere masĩtimirã, cũ dutisere weesama. Na tojo weecã, mũsã bu'iri cuosere masĩno'o. ²⁸ Judío masũ waro bu'ipu dia'cũ weesetitimi. Cũ upu dia'cũrẽ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ase mejẽta ni'i. ²⁹ Moisé dutisere yu'tigu mejẽta Õ'acũ yagu nimi. Espĩritu Santure wãcũse ducayuno'cu pe'e judío masũ waro nimi. Cũta Õ'acũ yagu nimi. Cũrẽ Õ'acũ “Añugũ nimi” ni i'asami. Masã mejẽta tojo i'asama.

3

¹ Yu'u tojo nicã tu'orã, mũsã “¿To pũricãrẽ judío masã nise wapamarĩsari? ¿Õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ase quẽ'rã wapamarĩsari?” nisa'a. ² Wapatiyu'rua'a. Ne warore a'tiro ni'i. Õ'acũ judío masãrẽ cũ ye quetire weedutigũ, ãpẽrãrẽ weredutigũ cũucũ niwĩ. Tojo weero judío masã nise wapati'i. Mũsãrẽ a'tiro ninemogũti. ³ ãpẽrã judío masã Õ'acũ ucũsere ãjõpeotisama. Na tojo ãjõpeotimicã, Õ'acũ narẽ cũ “Tojo weeguti” ní'quere “Weewe'e”, nitisami. ⁴ Õ'acũ nipe'tise cũ “Weeguti”

ní'quere queoro weegusami. Marĩ nipe'tirã nisoosepi-jarã nimicã, Õ'acũ cũ ní'caronojõta queoro weegusami. Õ'acũrẽ cũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ:

Õ'acũ, mu'ũ ucũsere “Diacjũta ni'i”, nino'o.

Mũ'ũrẽ nisoose marĩ'i.

Tojo weero mu'ũrẽ ãpẽrãpũre ne weresãta basiowe'e.

Na weresãcãma, yũ'rũwetimũjãgũsa'a, ni ojacũ niwĩ dũporocjũpũ.

⁵ Tere tu'orã, ãpẽrã a'tiro nima'asama. “Ûsã ña'arõ weecã, Õ'acũ añurõ weesere nemorõ ï'ono'rõsa'a.” ¿To pũrĩcãrẽ “Õ'acũ ñsã ña'arõ weesere bu'iri da'regũ, queoro weetimi”, nirã weesari? ⁶ Tojo niwe'e. Na tojo nise queoro nicãma, Õ'acũ ne ni'cũrẽ bu'iri da'remasĩtibosami.

⁷ Apeyema ãpẽrã a'tiro ninemoma'asama. “Ûsã nisoocã, Õ'acũ queoro ucũsere ï'ono'rõsa'a. Tojo weerã masã cũrẽ ‘Añuyũ'rũami, diacjũ ucũnu'cũgũ nimi’, nirãsama. Tojo nicãma, ¿de'ro weegũ Õ'acũ marĩrẽ ‘Mũsã ña'arõ weesebũcũrã ni'i’, nisari? Cũ tojo ní'gũ, queoro weetimi”, nisama. Na tojo nise nima'ase ni'i. ⁸ Na “Ûsã ña'arõ weecã, Õ'acũ añurõ weesere nemorõ masĩrãsama”, nisama. Tojo weerã “Añuse wa'ato ní'ã ña'asere weerã”, nisama. Æpẽrã yũ'ũre, yũ'ũ me'rãcjãrãrẽ mejẽcã wãcũato ní'ã, “Pablo a'tere bu'emi”, nisoosama. Na tojo nisoose wapa Õ'acũ narẽ bu'iri da'regũ, queoro weegusami.

Nipe'tirã bu'iritirã nima nise ni'i

⁹ ¿Marĩ judío masã ãpẽrã yũ'rũoro añurã niyũ'rũnu'cãti? Niwe'e. Marĩ masĩtoja'a. Nipe'tirã judío masã, judío masã nitirã ña'arõ weerã niyurã, ni'cãrõnojoõ bu'iritirã dia'cũ ni'i. ¹⁰ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre marĩrẽ a'tiro niwũ:

Ne ni'cũnojoõputa añugũ marĩmi.

¹¹ Ne ni'cũ Õ'acũ ye cjasere tu'omasĩgũ marĩmi.

Ne ni'cūputa Ō'acūrē masī'irīgū, wācūnūrūtisami.

¹² Nipe'tirā Ō'acū yere du'urā, dojope'tia wa'asama.

Nipe'tirā ña'arō weema.

Ne ni'cūnojōputa āpērārē añurō weegū marīmi.

¹³ Na ucūse masāpe susuripe weronojō ni'i.

Ti pe ūrīwijaasa'a.

Te ūrīwijaase weronojō masā ña'arō ucūsama.

Nisoonu'cūsama.

Aña useropu nímá cuogū weronojō pūrīrō ucūsama.

¹⁴ Āpērārē doja, uputu tu'tisama.

¹⁵ Na masārē wējēcō'asema ī'adu'ayū'rūasama.

¹⁶ No'o na wa'aro masārē ña'arō weewā'cāsama.

Na yere dojorē, pajasecūorā tojacā weesama.

¹⁷ Āpērārē ejerisājācā weesere moosama.

¹⁸ Ō'acūrē wiopesase me'rā ī'atisama.

Cūrē uitisama, ni ojano'wū.

¹⁹ Marī masī'i, Moisé cū dutisere ūsā judío masārē cūucu niwī. Ūsā te dutisere masīmirā, tere weetirā, bu'iritirā tojasa'a. Cū dutise cūu'que a'tiro ni'i. Nipe'tirā judío masārē, judío masā nitirārē bu'iritirā nima, ni masīdutiro tojo ni'i. ²⁰ Ne ni'cū Moisé duti'quere weepe'omasītisami. Tojo weegū “Moisé dutisere weepe'ocā, ‘Ō'acū yū'are bu'iri marīgū nimi’, nigūsami”, nīmasītisami. Moisé duti'que marīrē “Ña'arā ni'i”, ni masīdutiro cūuno'caro niwū.

Jesucristore ējōpeose me'rā yū'rūrāsa'a nise ni'i

²¹⁻²² Ni'cārōacārē majā Ō'acū marīrē bu'iri marīrā nicā weese quetire ī'omi. Te quetire Moisé cū duti'quere weetimirā, masīno'o. Marīrē Jesucristore ējōpeose me'rā Ō'acū ī'orōpūre bu'iri marīrā nita basio'o. Dūporopu Moisé, tojo nicā Ō'acū ye queti weremu'tārī masā Ō'acū tojo weeatjere cū ye queti ojāca pūrīpu ojacārā niwā. Ō'acū nipe'tirā Jesucristore ējōpeorārē “Bu'iri marīrā,

añurã nima”, nisami. Ne ducawaanucōtisami. ²³ Marĩ nipe'tirã ña'arõ weerã ni'i. Ne ni'cũ Õ'acũ ñaronojõ weegú marĩmi. ²⁴ Tojo nimicã, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ. Marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayedutigũ tojo weecũ niwĩ. Tojo weero marĩ wapayetimicã, a'tiro ni'i. Jesucristore ãjõpeose me'rã Õ'acũ marĩrẽ “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, ni ñ'asami. ²⁵ Cũ macũ Jesucristore marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayecã weecũ niwĩ. Cũ wẽrĩgũ dí o'maburo'que me'rã marĩ cãrẽ ãjõpeocã, acobojosami. Tere wéegũ, Õ'acũ queoro cũ weesere ñ'osami. Duporocjãrãpure na ña'arõ weecã, Õ'acũ pajaña'gũ, bu'iri da'reticũ niwĩ. Tojo tũ'oña'cã'cũ niwĩ. ²⁶ A'tiro nicãrẽ Jesucristo marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapaye'que me'rã Õ'acũ cũ queoro weesere ñ'osami. Mejãrõta tja cũ macũ Jesucristore ãjõpeorãrẽ bu'iri marĩrã, añurã wa'acã weesami.

²⁷ Tojo weerã Õ'acũ ñ'orõpure marĩ basu “Añurã ni'i”, nĩmasĩtisa'a. Moisé duti'quere wéerã mejẽta, añurã ni'i. Jesucristore ãjõpeocã pe'e, Õ'acũ marĩrẽ “Añurã nima”, ni ñ'asami. ²⁸ Tojo weerã a'tiro nĩmasĩ'i. Marĩ Jesucristore ãjõpeocã, Õ'acũ “Bu'iri marĩrã nima”, ni ñ'asami. Moisé duti'quere weecã mejẽta, tojo wa'a'a.

²⁹ Õ'acũ judío masã wiogũ se'saro nitimi. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ wiogũ nimi. ³⁰ Nipe'tirã ni'cũrẽta Õ'acũtima. Cũ judío masã Jesucristore ãjõpeorãrẽ “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nisami. Cũrẽ ãjõpeorã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta nisami. ³¹ ¿To pũricãrẽ marĩ “Jesucristore ãjõpeose me'rã Moisé duti'que pe'ere wapamarĩ'i”, nirã weeti? Niwe'e. A'tiro pe'e wee'e. Marĩ “Jesucristore ãjõpeose me'rã Õ'acũ Moisére duti'quere wapatirota wee'e”, nino'o.

4

Abrahã Õ'acũrẽ ẽjõpeo'que ni'i

¹ Ni'cãrõacã musãrẽ Abrahã marĩ ñecũ ye quetire wereguti. Musã masĩrõnojõta cũ judío masũ nimu'tã'cu nicu niwĩ. ² Õ'acũ Abrahã weesere i'agũ mejẽta, cũrẽ “Añugũ nimi”, nicu niwĩ. Tojo nicãma, Abrahã cũ añurõ wee'que wapa “Yu'u añugũ ni'i”, nĩmasĩbopĩ. Õ'acũ i'orõpu pe'ere tojo nita basiowe'e. ³ Cũ ẽjõpeocã pe'e, cũrẽ Õ'acũ “Bu'iri marĩmi”, nicu niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Abrahã Õ'acũrẽ ẽjõpeocu niwĩ.

Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicu niwĩ.

⁴ Queose me'rã musãrẽ wereguti. Ni'cũ apeyenojõ da'racã, cũrẽ wapayerã, tojo o'orã mejẽta weema. Cũ da'ra'que wapa wapayerã weema. ⁵ Õ'acũ pe'e tojo weet-imi. Marĩ añurõ weese wapa mejẽta “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nisami. Cũrẽ ẽjõpeocã pe'ere, tojo nisami. Masã ña'arõ weerãrẽ yu'rũweticã weegũ nimi. ⁶ Duporocjũpu Davi quẽ'rã yu'u ní'caronojõta nicu niwĩ. Õ'acũ masã weesere i'atimigũ, cũrẽ ẽjõpeocã, “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, nisami. Tojo nino'rãnojõ e'catisama. ⁷ A'tiro ni ojacu niwĩ te cjasere:

No'o Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'quere acobocono'cãrã e'catima.

Tojo nicã ña'arõ weesere cõ'ano'cãrã e'catima.

⁸ No'o Õ'acũ “Ã'rĩ bu'iri marĩgũ nimi”, nino'gũnojõ cũ quẽ'rã e'catimi, ni ojacu niwĩ Davi.

⁹ Judío masã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'a'cãrã dia'cũ e'catitisama. Yejecõ'ano'ña marĩrã judío masã nitirã quẽ'rã e'catisama. Marĩ Abrahã ye cjasere wãcũnemorã tja. Õ'acũ Abrahãrẽ cũrẽ ẽjõpeocã i'agũ, “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicu niwĩ. ¹⁰ ¿De'ro nicã Õ'acũ

Abrahãrẽ “Añugũ nimi”, nipari? Cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ano'se ðuporo Õ'acũ Abrahãrẽ “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nitojacu niwĩ. ¹¹ Abrahã Õ'acũrẽ ãjõpeoca be'ropu cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acãrã niwã. Cũ yejecõ'ano'se me'ra Õ'acũ cũrẽ toduporopu “Mũ'u añugũ, bu'iri marĩgũ ni'i” ní'quere masĩcu niwĩ. A'tiro wéégũ, Abrahã nipe'tirã ãjõpeorã ñecũ tojacu niwĩ. Na ãjõpeose me'ra Õ'acũ nipe'tirã cũrẽ ãjõpeorãrẽ “Añurã nima”, nicu niwĩ. Na õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acã mejẽta, tojo nicu niwĩ. ¹² Mejãrõta judío masãrẽ Abrahã na ñecũ nimi. Na õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acã mejẽta, na Abrahã weronojõ ãjõpeorãta cũ pãrãmerã nima. Abrahãmaricã cũ yejecõ'ano'se ðuporo Õ'acũrẽ ãjõpeotojacu niwĩ.

Abrahã ãjõpeose cuoyucã, Õ'acũ “Tojo weeguti” ní'que queoro wa'acaro niwũ

¹³ Õ'acũ Abrahãrẽ “Mũ'urẽ, mũ'u pãrãmerã nituriarãrẽ a'ti di'tare o'oguti”, nicu niwĩ. Õ'acũ cũ dutisere wéeca be'ro mejẽta tojo nicu niwĩ. Abrahã cũrẽ ãjõpeocã pe'e, cũrẽ “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicu niwĩ. Tojo weegu cũrẽ “A'ti di'tare o'oguti”, nicu niwĩ. ¹⁴ Õ'acũ cũ dutise cũu'quere weerã dia'cũrẽ “Tojo weeguti” ní'quere o'ocãma, marĩ ãjõpeose wapamarĩbopã. Tojo nicã cũ Abrahãrẽ “Mũ'urẽ añuse o'oguti” ní'que wapamarĩyapaticã'bopã. ¹⁵ Marĩ Õ'acũ Moisére dutise cũu'quere weepe'omasĩtisa'a. Tojo weegu cũ dutisere masĩmirã yu'rũnu'cãcã, marĩrẽ bu'iri da'regusami. Te dutise maricã pũrĩcãrẽ, te dutisere yu'rũnu'cãse marĩbopã.

¹⁶ Õ'acũrẽ ãjõpeorã dia'cũrẽ Abrahãrẽ “Tojo weeguti” ní'quere o'ogusami. Cũ marĩrẽ ma'itjãgũ, marĩ basu weetutuacã mejẽta, tere o'osami. Moisé dutise cũu'quere weerã dia'cũrẽ o'osome. Nipe'tirã Abrahã weronojõ ãjõpeorãrẽ o'ogusami. Abrahã nipe'tirã ãjõpeose cuorã

ñecũ nimi. ¹⁷ Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpũ a'tiro niwũ Abrahãrẽ: “Mũ'urẽ peje cururicjãrã ñecũ sõrõwũ”, nicũ niwĩ Õ'acũ. Cũ tojo nicã tu'ogũ, Abrahã ãjõpeocũ niwĩ. Abrahã Õ'acũ i'orõpũre cũrẽ ãjõpeoyugũ, marĩ ñecũ nicũ niwĩ. Õ'acũta nipe'tisere weemasĩpe'ocã'mi. Wẽrĩ'cãrãpũreta masõsami. Cũ dutiro me'rã no'õ marĩsepũreta weebajurẽsami.

¹⁸ Õ'acũ Abrahãrẽ “Mũ'u pãrãmerã nituriarã pãjãrã nirãsama” nirĩ curare ne põ'rãmarĩcũ niwĩ. Põ'rã-marĩmigũ, Õ'acũ cũrẽ ní'quere “Queoro weegũsami”, ni ãjõpeocũ niwĩ. Tojo weegũ Õ'acũ ní'caronojõta peje cururicjãrã ñecũ wa'acũ niwĩ. ¹⁹ Abrahã cien cũ'marĩ wa'tero cõocũ niwĩ. Cũ nũmo Sara quẽ'rã bũcũo waro nico niwõ. Tojo nimicã, Abrahã “Ûsã põ'rãtimasĩtisa'a, bũcũrã waro ni'i”, niticũ niwĩ. Õ'acũ cũ ní'caronojõ “Ûsãrẽ põ'rãticã weegũsami” ní'gũ, cũrẽ ãjõpeodu'uticũ niwĩ. ²⁰ “Apetero weegũ cũ ‘Weegũti’ ní'quere weetisami”, niticũ niwĩ. Tojo weronojõ o'ogũ, Õ'acũrẽ ãjõpeonemocũ niwĩ. Wãcũtutua, cũrẽ nicũ niwĩ: “Añuyũ'rũami, tu-tuayũ'rũgũ nimi”, nicũ niwĩ. ²¹ “Õ'acũ yũ'ure cũ ‘Weegũti’ nisere weemasĩpe'ocã'sami”, ni ãjõpeocũ niwĩ. ²² Cũ tojo ãjõpeocã i'agũ, Õ'acũ Abrahãrẽ, “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicũ niwĩ.

²³ Õ'acũ tojo ní'quere Abrahã dia'cũrẽ Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpũ ojano'ticarõ niwũ. ²⁴ Marĩ quẽ'rãrẽ ojano'carõ niwũ. Marĩ Õ'acũrẽ ãjõpeocã, Abrahãrẽ ní'caronojõta marĩrẽ “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, nisami. Cũta marĩ wio'gũ Jesú wẽrĩ'cãpũre masõcũ niwĩ. ²⁵ Jesú marĩ ña'arõ wee'que wapare wẽrĩcũ niwĩ. Cũ wẽrĩ'ca be'ro Õ'acũ marĩrẽ bu'iri marĩrã tojadutigũ cũrẽ masõcũ niwĩ.

5

Marĩ bu'iritirã niwe'e nise cjase ni'i

¹ Marĩ bu'iri ɕomi'cãrãrẽ marĩ wiogu Jesucristore ẽjõpeocã, Ô'acũ “Mũsã añurã ni'i”, ni ï'asami. Tojo weerã marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayeyucã, Ô'acũ me'rã wãcũque'tiro marĩrõ añurõ nicã'a. ² Jesucristore ẽjõpeocã, Ô'acũ marĩrẽ ma'ígũ, cũ me'rã niato níngũ yu'ruosami. Cũ tiropu cũ añuyu'ruagu nisere bu'ipejata-murãsa'a. Marĩrẽ “Añurõ weewu”, nigũsami. Cũ tojo weegusami nírá, e'catise me'rã co'te'e.

³ Apeyema tja pi'etirã, e'catimasĩ'i. Marĩ pi'etirã, nemorõ wãcũtutuarãsa'a. ⁴ Marĩ wãcũtutuacã, Ô'acũ “Mũsã añurõ weewu”, nigũsami. Tere masĩrã, cũ marĩrẽ añurõ weeatjere wãcũrã, e'catiyutoja'a. ⁵ Ô'acũ Espĩritu Santure marĩ me'rã ninu'cũdutigu o'ócu niwĩ. Tojo weerã cũ me'rã nírá, Ô'acũ marĩrẽ ma'isere masĩno'o. Tere masĩrã, “Queorota marĩrẽ ‘Añurõ weeguti’ ní'quere weegusami”, nino'o.

⁶ Ô'acũ marĩrẽ marĩ basu de'ro yu'ruta basioticã ï'acu niwĩ. Tojo weegu cũ besecatero ejacã, Jesucristo marĩ ña'arãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. ⁷ Marĩ pũrĩcã ne ãpẽrãrẽ wẽrĩbosasi'rĩtisa'a. No'o ni'cũ queoro weegú nimicã, ne wẽrĩbosamasĩtisa'a. Apetero weegu ni'cũ añugũ warore wẽrĩbosagu, wẽrĩbosabosami. ⁸ Ô'acũ pũrĩcã marĩ ña'arã nimicã, cũ ma'isere ï'ocu niwĩ. Tere ï'ogũ, Jesucristore marĩrẽ wẽrĩbosacã weecu niwĩ. ⁹ Jesucristo marĩrẽ wẽrĩbosase me'rã cũ ye dí o'maburose me'rã Ô'acũ cũ ï'orõpũre marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã weecu niwĩ. Tojo weegu cũ Jesucristo me'rãta tja nemorõ weetamugũsami. Ô'acũ masãrẽ bu'iri da'leri numu nicã, marĩrẽ yu'ruweticã weegusami. Marĩrẽ bu'iri da're-some. ¹⁰ Marĩ Ô'acũrẽ ɕatirã nimicã, cũ macũrẽ marĩrẽ wẽrĩbosacã weecu niwĩ. Jesucristo wẽrĩgũ dí o'maburose

me'rã Õ'acũ marĩrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã weecũ niwĩ. Tojo weerã marĩ ni'cãrõacãrẽ cũ me'rãcjãrã niyurã, a'tiro masĩ'i. Jesucristo wẽrĩ, cũ masã'que me'rãma majã marĩ bu'iri da'reno'bo'cãrãrẽ yu'rucã weegusami. ¹¹ Apeyema tja marĩ wioꝑũ Jesucristo me'rã Õ'acũ marĩrẽ ma'isere wãcũrã, e'catiyu'rũa'a. Marĩ cũ wẽrĩ'que me'rã Õ'acũ yarã sãjã'a.

Adã, tojo nicã Jesucristo queti ni'i

¹² Ni'cũ ɱɱɱ Adã wãmetigũ me'rã ña'arõ weese nu'cãcaro niwũ. Te me'rã wẽrĩse bajuanu'cãcaro niwũ. Nipe'tirã masãncũpũre marĩ ña'arõ weerã niyucã, pẽ'rĩpejape'tia wa'acaro niwũ. Tojo weero a'ti ɱɱɱcopũre wẽrĩse se'sape'tia wa'apã. ¹³ Masã Õ'acũ Moisére dutise cũuatji dũporopũ ña'asere weetojacãrã niwã. Na ña'arõ weemicã, Õ'acũ dutise marĩyucã, cũ narẽ “Yũ'ũ dutise cũu'quere yu'rũnu'cã'a”, niticũ niwĩ. Narẽ bu'iri da'reticũ niwĩ. ¹⁴ Tojo nimicã, Adã be'rocjãrã téé Moisé nícaterocjãrãpũ wẽrĩcãrã niwã. Na Adã Õ'acũ duti'quere yu'rũnu'cã'caronojõ weetimirã, ña'arõ wee'que wapa wẽrĩcãrã niwã.

Adã dũ'pocãticũ niwĩ ña'arõ weesere. Jesucristo pe'e a'ti turipũ a'tigũ, añurõ weesere cũ quẽ'rã dũ'pocãticũ niwĩ.

¹⁵ Marĩ Adã yu'rũnu'cã'quere, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ añurõ wee'quere a'tiro nímasĩ'i. Adã ni'cũ cũ yu'rũnu'cã'que bu'iri nipe'tirã wẽrĩsirutuma. Õ'acũ pe'e marĩrẽ ma'ígũ, añubutiaro weemi. Marĩ wapayetimicã, ni'cũ ɱɱɱ Jesucristo me'rãta tja nipe'tirãrẽ añubutiaro weemi. Pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ cũ me'rã catinu'cũcã weemi. ¹⁶ Õ'acũ marĩrẽ añurõ wee'quere, ni'cũ ɱɱɱ Adã cũ ña'arõ wee'quere “A'tiro ni'i”, ninemomasĩ'i.

Adá ni'cãtiacã cū yu'rũnu'cã'que me'rã marĩ nipe'tirãrẽ bu'iritirã tojacã weecu niwĩ. Õ'acũ marĩrẽ yu'rũose pe'e a'tiro ni'i. Marĩ pejetiri yu'rũnu'cãmicã, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, bu'iri marĩrã, añurã tojacã weecu niwĩ. Marĩ wapayetimicã, tojo weecu niwĩ. ¹⁷ Ni'cũ yu'rũnu'cã'que me'rã wẽrĩse se'sa wa'apã. Tojo weero Jesucristo wẽrĩ'que pe'e totá yu'rũoquejo'o. Õ'acũ marĩrẽ pajaña'gũ, wapayetimicã, marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã weecu niwĩ. Jesucristo ni'cũ me'rãta tja marĩrẽ u'mũsepu catinu'cũatjere o'ocũ niwĩ.

¹⁸ Ni'cãtiacã Adá yu'rũnu'cã'que me'rã nipe'tirã bu'iri da'reno'ajã tojacãrã niwã. Jesucristo queoro wéégũ, cū wẽrĩse me'rã pe'e nipe'tirã bu'iri marĩrã tojata basio'o. Tojo nicã catinu'cũsere bocata basio'o. ¹⁹ A'tiro ni'i. Ni'cũ Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'que me'rã nipe'tirã cū be'rocjãrã marĩ quẽ'rã ña'arã ni, bu'ipejasirutu'u. Mejãrõta tja ni'cũ Õ'acũ dutisere yu'tigũ Jesucristo me'rã nipe'tirã cũrẽ ëjõpeorãrẽ Õ'acũ “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, nisami.

²⁰ Õ'acũ Moisére dutise cúúgũ, marĩ ña'arã ni'i nisere masĩdutigu cūucũ niwĩ. Cũ tojo weemicã, ña'arõ ween-emopeocãrã niwã. Õ'acũ pe'e ña'ase weenemocã, nemorõ pajaña'nemopeocũ niwĩ. ²¹ Ña'arõ wee'que wapa wẽrĩse nipe'tirãpure se'sabi'acaro niwũ. Te se'sa'caro weronojõ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ añurõ weese quẽ'rã se'sabi'acaro niwũ. Marĩ wioꝑũ Jesucristo wẽrĩse me'rã marĩrẽ añurã, bu'iri marĩrã tojacã weecu niwĩ. Tojo nicã cū me'rã catinu'cũatjere o'ocũ niwĩ.

6

Wẽrĩ'cãrã weronojõ nimi'cãrã Jesucristo me'rã yu'rũono'o nise ni'i

¹ Yũ'ũ ní'caronojõta ña'ase weenemocã, Õ'acũ nemorõ pajaña'nemopeosami. ¿To pũrĩcãrẽ marĩrẽ ma'igũ pajaña'nemoato nĩrã ña'arõ weenu'cũrãsari? ² Tojo niwe'e. Jesucristo curusapũ wẽrĩcã, marĩ quẽ'rã cũ me'rã wẽrĩ'cãrã weronojõ wa'acãrã niwũ. Wẽrĩ'cãrã, catirã na wee'quere weetisama. ¿De'ro weerã marĩ todũporo ña'arõ wee'caronojõ weenu'cũbosau? ³ Musã masĩsa'a, marĩ Jesucristore ãjõpeorã nitjĩarã, wãmeyeno'o. Wãmeyeno'rã, cũ wẽrĩ'quere bu'ipejatamurã weronojõ ni'i nisere i'o'o. ⁴ Jesucristo wẽrĩ'ca be'ro yaano'cũ niwĩ. Marĩ wãmeyeno'rã, cũrẽ yaa'caro weronojõ marĩ ña'arõ weesere du'ucãrã niwũ. Marĩ pacũ cũ tutuase me'rã Jesucristore wẽrĩ'cũpũre masõcũ niwĩ. Cũrẽ masõ'caro weronojõ marĩ quẽ'rãrẽ ape upũ sãjãcã weecũ niwĩ.

⁵ Marĩ Jesucristo me'rã niyurã, cũ wẽrĩ'quere bu'ipejatamu'cãrã weronojõ ni'i. Mejãrõta cũ wẽrĩ'cũpũ masã'caro weronojõ marĩ quẽ'rã masãrãsa'a. ⁶ A'tiro masĩ'i. Marĩ todũporopũ ña'arõ niseti'quere Jesucristo wẽrĩse me'rã curusapũ paabi'pecõ'ano'rõ weronojõ wa'acaro niwũ. Marĩ ña'arõ wee'quere du'udutiro tojo wa'acaro niwũ. Tojo weerã ña'asere weeticã'rõũa'a. Marĩrẽ te wejeñe'enu'cõrõ weronojõ weewe'e majã. ⁷ Wẽrĩ'cũpũ cũ catigũ ña'arõ wee'quere weetimimiba majã. Tojo weerã marĩ quẽ'rã cũ weronojõ te ña'arõ weesere yũ'rũweti'cãrãpũ nĩrã, weeticã'rõũa'a. ⁸ Marĩ Jesucristo me'rã wẽrĩbu'ipejatamu'cãrã niyurã, a'tiro masĩ'i. Cũ wẽrĩ masã'caro weronojõ marĩ quẽ'rã mejãrõta cũ me'rã cũ weronojõ masãrãsa'a. ⁹ Apeyere a'tiro masĩ'i. Jesucristo wẽrĩ'cũpũ masãcũ niwĩ. Cũ ne wẽrĩnemosome. Cũrẽ wẽrĩse ne põtẽosome majã. ¹⁰ Jesucristo masã ña'arõ wee'que wapare wẽrĩbosagũ, ni'cãtita wẽrĩcũ niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ majã cũ masãca be'ro Õ'acũ me'rã añurõ ninu'cũmi. ¹¹ Te weronojõ marĩ Jesucristo me'rã wẽrĩ'cãrã

weronojō tɬ'oña'rã. Cũ yarã niyucã, ña'arō weese marĩrē dutimasītisa'a majã. Tereta marĩrē yu'rɬotojacɬ niwĩ. Tojo weerã Ō'acũ ɬaronojō weesetirã. Ña'asere weeticã'rã.

¹² Marĩ upɬ boatji upɬre ña'ase weesĩ'rĩcã, cã'mota'arã. Ti upɬ ña'arō ɬaripejasere weeticã'rã. ¹³ Marĩ ĩ'ase, ucũse, wãcũse nipe'tise marĩ upɬupɬ nise me'rã ña'arō weeticã'rã. Ña'asere weeronojō o'orã, Ō'acũ ɬaro weesetirã, marĩ upɬupɬ nisere cɬpɬre o'orã. Wẽrĩ masã'cãrã weronojō añuse pe'ere weerã. ¹⁴ Moisé duti'que doca nĩrã, tere weetirã, bu'iri da'reno'rãsama. Marĩ cũ dutise doca niwe'e. Ō'acũ marĩrē bu'iri da'reronojō o'ogɬ, marĩrē ma'ígũ, acobojocɬ niwĩ. Tojo weero ña'arō weese marĩrē de'ro pōtēomasītisa'a.

Marĩ da'raco'terã weronojō nise ni'i

¹⁵ “Marĩ Moisé dutise doca niwe'e. Ō'acũ marĩrē ma'ígũ, acobojocɬ niwĩ”, ni'i. ¿To pũrĩcãrē marĩ ña'arō weecã, añusari? Niwe'e. ¹⁶ Musã masĩsa'a, marĩ apĩ dutiro wéerã, cũrē da'rawã'ñaco'terã sãjãrã wee'e. Cũ marĩ wiogɬ tojagɬ weesami. Te weronojō marĩ ña'asere wéerã, ña'ase weewã'ñaco'terã weronojō nisa'a. Ña'arō weese wapa wẽrĩsere bocarãsa'a. Marĩ Ō'acũ dutiro wéerã pũrĩcã, cũrē da'rawã'ñaco'terã weronojō ni'i. Marĩ cũ dutisere wéerã, ña'ase weero marĩrō nirãsa'a.

¹⁷⁻¹⁸ Todɬporopɬ musã ña'asere wéerã, da'rawã'ñaco'terã weronojō nicãrã niwũ. Ni'cãrōacãrē ãpẽrã musãrē Jesucristo ye quetire wrecã tɬ'orã, añurō ějōpeocãrã niwũ. Tojo weerã ña'arō weesere yu'rɬono'tjjarã, añusere weewã'ña'a. Musã tojo weecã wãcũgũ, yɬ'ɬ Ō'acũrē e'catise o'o'o. ¹⁹ Musãrē tɬ'omasĩcã ɬagɬ, masã na ucũwɬasenojō me'rã were'e. Musã todɬporopɬre ña'asere musã upɬre wiapecãrã niwũ. Siape me'rã ña'arō weedojacãrã niwũ. Ni'cãrōacã pe'ere añusere wiarã,

Õ'acūrē mūsā upure wiaya. Cū me'rā nibutiarā, siape me'rā cū ɱaro dia'cūrē weeya.

²⁰ Mūsā todɱporopure ña'arō weewā'ñarā, ña'ase dutise doca níni'wū yujupɱ. Tojo weerā añurō weerɱasato niró marĩrō nicā'wū. ²¹ Mūsā ña'arō wéérā, ¿ñe'enojō añusere bocari? Todɱporopure mūsā ña'arō wee'quere wācūrā, ni'cārōacārē bopoyasa'a. Te ña'arō wee'que wapare pecame'epɱ bul'iri da'reno'bopā. ²² Ni'cārōacārē majā marĩ ña'arō weesere yu'rɱweti'cārāpɱ ni'i. Ña'arō weese doca niwe'e. Õ'acū dutisere da'rawā'ñaco'terā ni'i. Te pūrĩcā añurō yapatisa'a. Marĩ, marĩ wiogɱ Õ'acū me'rā ni'i. Siape me'rā cū ɱaronojō wéérā, añuse, cū tiropɱ catinu'cūsere bocarāsa'a. ²³ Ña'arō wee'que wapare pecame'epɱ bul'iri da'reno'o, wērdojasere bocano'sa'a. Õ'acū marĩrē wapamarĩrō o'ose pe'e catinu'cūatjere bocatje ni'i. Marĩ wiogɱ Jesucristo me'rā tere o'ogɱsami.

7

Omocã dɱ'tese cjase queose ni'i

¹ Acawererā, mūsā Õ'acū Moisére dutise cūu'quere masīsa'a. Marĩ catiri ɱmɱcopɱ dia'cūrē te duti'quere yu'tisa'a. ² Queose me'rā mūsārē wereguti. Marĩrē duti'que a'tiro ni'i. Ni'cō omocã dɱ'te'co co marāpɱ catiro ejatuario cū nɱmo nimo. Cū wérĩca be'ro na dɱ'te'que pe'tia wa'asa'a. Co marāpɱ moogō tojasamo tja. ³ Co marāpɱ catimicā, apĩrē ɱɱorēgō, ña'arō weego weesamo. Õ'acū dutisere yu'rɱɱɱ'cāgō weesamo. Co marāpɱ wérĩca be'ro pūrĩcārē apĩrē ɱɱorēcā, ña'ase mejēta ni'i. Õ'acūrē yu'rɱɱɱ'cātisamo.

⁴ Co marāpɱ wērĩ'caro weronojō marĩrē ni'cārōacārē a'tiro wa'a'a. Todɱporopure Moisé duti'quere yu'tini'wū

yujupũ. Jesucristo cũ wẽrĩcã, marĩ quẽ'rã wẽrĩ'cãrã weronojõ wa'acãrã niwũ. Tojo weerã Jesucristo wẽrise me'rã marĩ Moisé dutise doca ní'quere du'uno'wũ. Nĩ'cãrõacãrẽ Jesucristo wẽrĩ masãse me'rã cũ yarã ni'i. Marĩrẽ Ô'acũ ñaro weeato ní'gũ, cũ yarã sãjãcã weecu niwĩ. ⁵ Todũporopũ marĩ tu'sasenojõ ña'asere ñaripejawũ. Moisé duti'quere marĩrẽ cã'mota'acã, weeya ní'rõnojojõ wa'awũ. Nipe'tise marĩ upũ nise me'rã marĩ ña'arõ ñaripejasere weewũ. Te ña'asere wéerã, pecame'epũ bu'iri da'reno'o, yapatidijabopã. ⁶ Todũporopũ Moisé cũ dutise doca níni'wũ yujupũ. Nĩ'cãrõacãrẽ majã marĩ Jesucristo me'rã ní'ã, Moisé dutise doca niwe'e. Tere yũ'rũweti'cãrãpũ ni'i. Tojo weerã marĩ Espíritu Santu me'rã ape upũ sãjã'a. Cũ weetamurõ me'rã Ô'acũ ñaro weesetimasĩ'i.

Añurõ weesĩ'rĩmigũ, ña'ase bu'iri põtẽotisa'a nise ni'i

⁷ ¿To pũrĩcãrẽ “Moisé duti'que ña'a ni'i”, nirãsari? Niwe'e. Te dutise marĩcãma, yũ'u ña'agũ ni'i nisere masĩtibopã. Cũ dutise a'tiro ni'i. “Ãpẽrã yere ñoticã'ña”, ni'i. Te marĩcãma, yũ'u te ñosere “Ña'ase ni'i”, ni masĩtibopã. ⁸ Te dutise “Weeticã'ña” nimicã, yũ'u pe'ere nipe'tise no'o ñaro ñaripejasere weeya ní'rõnojojõ wa'awũ. Dutise marĩcãma, “Ña'ase ni'i”, ni masĩno'ña marĩtibopã.

⁹ Dũporopũ yũ'u Moisé duti'quere sõ'owaro masĩtigũ, wãcũque'tiro marĩrõ nicã'miwũ. “Añurõ weegũ ni'i”, ni wãcũmiwũ. Be'ro te dutise masĩca be'ro na'irõ ãpẽrã yere ñoya ní'rõnojojõ wa'awũ. Yũ'u ña'arõ wéegũ, “Ña'agũ ni'i”, ni tu'oña'wũ. ¹⁰ Marĩ Ô'acũ dutisere wéerã, añurõ nicã'bosa'a. Yũ'u pe'e te dutise de'ro weepe'omasĩtigũ, bu'iritigũ tojawũ. Te dutise masãrẽ Ô'acũ me'rã añurõ tojacã weeboronojojõ ní'rõ, yũ'u pe'ere bu'iritigũ tojacã weewũ. ¹¹ Ña'ase yũ'ũpũre ní'rõ, Ô'acũ dutisere yũ'ũnũ'cãcã

weewu. Te ña'ase yu'ure nisoowioritique'awu. Tojo weegu yu'u te dutise niyucã, ña'arõ wéégü, bu'iritigü tojawu. Õ'acü me'rã a'pepürigü tojawu.

¹² Õ'acü Moisére duti'que añuse warota ni'i. Diacjũ wereme'ricã'a. Te dutise marĩ ye niatjere weetamu'u.

¹³ To püricãrẽ Õ'acü dutise añuse nimirõ, ¿de'ro weero marĩrẽ bu'iritirã tojacã weesari? Weetisa'a. Marĩ ña'ase wapa pe'e bu'iritirã tojasa'a. Tojo weero te dutise añuse me'rã ña'asere “Ña'aseta ni'i”, ni masĩno'o. Tojo weerã marĩ ña'arõ wéerã, Õ'acürẽ yu'rũnũ'cãrã wee'e nĩrã, marĩrẽ cũ bu'iri da'reatje quẽ'rãrẽ masĩwũ.

¹⁴ Marĩ masĩ'i, Moisé cũ duti'quere Espĩritu Santu me'rã Õ'acũta cũucũ niwĩ. Tojo weero añuse dia'cũ ni'i. Marĩ pe'e ña'arã ãjãnũ'cãtjãrã, ña'ase marĩpũre nise doca ni'i.

¹⁵ Yu'u, yu'u weesĩ'rĩsere weewe'e. Yu'u ne weesĩ'rĩtise pe'ere wee'e. Yu'u a'tere masĩtisa'a. De'ro weegu tojo weesasa'a.

¹⁶ Yu'u weesĩ'rĩtise pe'ere wéégü, a'tiro masĩ'i. “Õ'acü dutise añuseta ni'i”, ni'i. ¹⁷ Yu'u mejẽta ña'arõ wee'e.

Yu'ũpũre ña'ase niyuro, yu'ure ña'arõ weecã wee'e. ¹⁸ Yu'u añurõ weesĩ'rĩmigũ, weepõtẽotisa'a. Tojo weegu a'tiro masĩ'i.

Yu'ũpũre ne añuse marĩ'i.

¹⁹ Añuse yu'u weesĩ'rĩsere weeboronjõ o'ogu, ña'ase yu'u weesĩ'rĩtise pe'ere wee'e. ²⁰ Yu'u weesĩ'rĩtisere wéégü, yu'u basu mejẽta tojo wee'e.

Yu'ũpũre ña'ase nise pe'e yu'ure sũ'ori wee'e.

²¹ Tojo weero a'tiro wa'a'a yu'ure. Yu'u añurõ weesĩ'ricã, ña'ase dia'cũ wa'awioriti'i. Ña'ase pe'e u'mutãque'a'a.

²² Yu'u basu pe'e Õ'acü dutisere tũ'sayũ'rũami'i. ²³ Tojo nimicã, ña'ase yu'u u'ũpũ nise pe'e ña'arõ weeduti'i.

Yu'u wãcũse me'rã añurõ weesĩ'rĩ'i. Ña'arõ wéégü, añurõ weebo'quere weetisa'a. Tojo weero ña'arõ weese yu'ure wejeñe'ese weronjõ ni'i.

²⁴⁻²⁵ Ña'arõ weesere du'umasĩtigü, ña'abutiario tũ'oña'sa'a. ¿Noa

yu'ure te ña'asere, bu'iritigu tojacã weesere yu'rūweticã weesari? Õ'acũ ni'cũta marĩ wioogu Jesucristo me'rã yu'ure yu'rūweticã weegusami. Tojo weegu Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. Yu'u ucũ'quere a'tiro neonu'cõ, wereguti. Yu'u basu Õ'acũ dutisere weesĩ'rĩmi'i. Tojo weesĩ'rĩmicã, ña'ase yu'upure nise pe'e yu'ure ña'arõ su'ori wee'e.

8

Espíritu Santu weetamurõ me'rã Õ'acũ me'rã añurõ nita basio'o nise ni'i

¹⁻² Jesucristo marĩrẽ ña'arõ niseti'quere yu'rūweticã weecu niwĩ. Tojo weerã ni'cãrõacãrẽ marĩ Jesucristo yarã bu'iri da'reno'some majã. Espíritu Santu marĩrẽ Õ'acũ me'rã añurõ nicã weemi. Ni'cãrõacãrẽ Espíritu Santu dutisere wéerã, ña'arõ weewe'e. Tojo weerã pecame'epu wa'asome. ³ Marĩ ña'arõ weerã niyucã, Moisé duti'que de'ro weepe'ota basiotipã. Moisé duti'que me'rã yu'rūmasiwe'e. Õ'acũ pe'e yu'rūomasĩmi. Cũ marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayedutigũ cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ macũ marĩ ña'arõ weerã uputiro weronojõ uputicu niwĩ. Ti upu me'rã wẽrĩgũ, ña'asere cõ'awapayep'e'ocã'cu niwĩ. ⁴ Tere cõ'agũ, marĩrẽ Õ'acũ dutiro weemasĩato nígũ, tojo weecu niwĩ. Marĩ ñaro weesĩ'rĩsere weewe'e majã. Ni'cãrõacãrẽ Espíritu Santu tutuaro me'rã cũ ñaro weeseti'i.

⁵ Marĩ ñaro weesĩ'rĩsere weesetirã, marĩ ñasenojõ dia'cũrẽ wãcusa'a. Espíritu Santu me'rã nisetirã, cũ ñasenojõ pe'ere weesa'a. ⁶ Marĩ ñaronojõ dia'cũrẽ weesetirã, pecame'epu wa'arãsa'a. Espíritu Santu ñaronojõ wéerã, marĩ ejeripõ'rãpu añurõ tu'oña'a. Tojo nicã Õ'acũ me'rã añurõ catinu'cũcã'rãsa'a. ⁷ Marĩ ñaronojõ dia'cũrẽ weesetirã, Õ'acũ me'rã a'pepũrĩrã weesa'a. Cũ dutiro

ne weesĩ'rĩti, ne weemasĩtisa'a. ⁸ Marĩ ɥaro weesetirã, Õ'acũrẽ e'caticã weemasĩtisa'a.

⁹ Marĩ ɥaro weesĩ'rĩsere weetisa'a majã. Ni'cãrõacãrẽ Espĩritu Santu marĩpũre nimi. Tojo weerã cũ tutuaro me'rã cũ ɥaronojõ wee'e. Espĩritu Santu marĩ me'rã niticã, cũ ɥaro weetisa'a. Jesucristo yarã nitisa'a. ¹⁰ Marĩ ña'arõ weese wapa marĩ upũ boadijatji upũ ni'i. Tojo boadijatji upũ nimicã, Jesucristo marĩpũre niyucã, Õ'acũ marĩrẽ “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, ni ĩ'asami. Tojo weero marĩ upũ boamicã, marĩ ejeripõ'rã ɥ'mũserũ catinu'cũcã'rõsa'a. ¹¹ Õ'acũ Jesucristo wẽrĩ'cũpũre masõcũ niwĩ. Cũta tja Espĩritu Santu marĩpũre nicã, marĩ upũ wẽrĩca upũre masõgũsami. Espĩritu Santu tutuaro me'rã tojo weegũsami.

¹² Tojo weerã acawererã, marĩ Espĩritu Santure cũorã, cũ dutisere weeroũa'a. Marĩ ɥaro weesĩ'rĩsenojõ pe'ere weeroũasato niwe'e. ¹³ Marĩ ɥaro weesetirã, pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'rãsa'a. Te ña'asere Espĩritu Santu weetamurõ me'rã weedu'urã pũrĩcã, catinu'cũrãsa'a.

¹⁴ Nipe'tirã Espĩritu Santu wãcũse o'osere weesirurãnojõ Õ'acũ põ'rã nima. ¹⁵ Õ'acũ Espĩritu Santure marĩrẽ o'õcũ niwĩ. Tojo weerã ni'cãrõacãrẽ da'raco'terã na wiogũre uirã weronojõ niwe'e. Marĩrẽ Õ'acũ põ'rã sãjãcã weesami. Tojo weerã cũ weetamurõ me'rã marĩ Õ'acũrẽ “Pacũ”, nĩmasĩ'i. ¹⁶ Espĩritu Santu marĩ wãcũsepũ “Õ'acũ põ'rã nitoja'a”, ni tu'oña'cã weemi. ¹⁷ Marĩ Õ'acũ põ'rã niyurã, cũ “Yũ'ũ põ'rãrẽ añuse o'oguti” nĩ'quere ñe'erãsa'a. Jesucristo cũ pacũ o'oatjere ñe'egũsami. Marĩ quẽ'rã cũ me'rã tere ñe'erãsa'a. Marĩ ni'cãrõacãrẽ Jesucristo pi'etisere bu'ipejatamurã, be'ropũ cũ wiogũ nise quẽ'rãrẽ bu'ipejatamurãsa'a.

Õ'acũ marĩrẽ añurõ weeatje cjase ni'i

18 Marĩ a'ti nucũcãpũ pi'eti'li, pi'etirã. Be'ropũ Õ'acũ marĩrẽ Ʃ'mũsepu añusere o'omatjere wãcũcãma, ni'cãrõacã marĩ pi'etise mejõ niseacã ni'i. 19 Be'ro ni'cã nũmũ Õ'acũ “Ã'rã yũ'ũ põ'rã nima. Narẽ añuse o'ogũti”, nigũsami. Nipe'tise cũ wee'que Ʃ'mũarõ cjase, a'ti turi cjase cũ tojo weeatjere masã apeyenojõrẽ Ʃpũtũ ï'asĩ'rĩrõ weronojõ co'tewapamo'o. 20-21 Ne waropũre Õ'acũ wee'que añuse dia'cũ nicaro nimiwũ. Be'ro Adã Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cã'que bu'iri a'ti turi cjase doja wa'acaro niwũ. A'ti turi basu dojoticaro niwũ. Õ'acũ nĩrõnojõta dojocarõ niwũ. Tojo weerã wa'icũrã, yucũpagũ, nipe'tise a'ti turi cjase boadijasa'a. Tojo boadijamicã, be'ropũ añurõ apogũsami tja. Õ'acũ ni'cã nũmũ besecũ niwĩ. Queoro ti nũmũ nicã, cũ põ'rãrẽ añurã waro wa'ato nĩgũ dũcayugũsami. Apeye cũ wee'que quẽ'rãrẽ dũcayugũsami. Tojo weecã, cũ ne waropũ wee'caro weronojõ añurõ nĩrõsa'a tja. Boadijosome majã. 22 Marĩ a'tiro masĩ'i. Ni'cãrõacãpũta nipe'tise Õ'acũ cũ wee'que boadijasere pe'ticã Ʃaro, pũrĩsere tũ'oña'rõ weronojõ tũ'oña'a. Ni'cõ numio wĩ'magũ wũago pũrĩse tũ'oña'rõ weronojõ tũ'oña'a. 23 A'ti Ʃmũco se'saro tere tũ'oña'we'e. Marĩ Espĩritu Santure cũorã wiori quẽ'rã pi'eti'li. Be'ropũ marĩrẽ dũcayuatjere Ʃpũtũ waro ñe'esĩ'rĩrã, pũrĩrõ tũ'oña'rõ weronojõ yucue'e. Marĩ Espĩritu Santure cũocã, nipe'tise Õ'acũ “O'ogũti” nĩ'quere o'ogũsami. Be'ro Õ'acũ marĩrẽ, “Yũ'ũ põ'rã nima”, nigũsami. Tócatero nicã, marĩrẽ ma'ma upũ, ña'ase weetiri upũre o'ogũsami. 24 Marĩ Jesucristore ëjõpeocã, marĩrẽ yũ'rũocũ niwĩ. Cũ marĩrẽ be'ropũ weeatjere co'te ëjõpeo'o. Marĩ ï'a'quepũre de'ro weejã co'tenemobosau. ï'a'quepũre co'teno'ña marĩ'i. 25 Marĩ ï'atise pũrĩcãrẽ co'te ëjõpeorã, sojaro, caributiro marĩrõ co'teme'ricã'a.

26 Marĩ añusere weetutuatiťĩarã, Õ'acũrẽ “¿De'ro sãrĩrõũasari?” nĩmasĩtisa'a. Tere ï'agũ, Espĩritu Santu

marĩrẽ weetamusami. Cũ basu marĩ ye niatjere Õ'acũrẽ sërĩbosasami. Cũ tere sërĩbosagũ, masã ucũta basiotise ɯserinojõ me'rã sërĩsami. ²⁷ Õ'acũ ɯronojõta Espĩritu Santu marĩrẽ, cũ yarãrẽ sërĩbosasami. Tojo weegũ Õ'acũ nipe'tise marĩ wãcũsere ĩ'abesepe'ogũ, Espĩritu Santu marĩrẽ sërĩbosasere masĩsami.

²⁸ Õ'acũ marĩrẽ cũ ɯaro weeato nĩgũ besecu niwĩ. Tojo weerã marĩ a'tiro masĩ'i. Marĩ cũrẽ mairãrẽ weetamunu'cũcã'sami. Nemorõ cũ weronojõ wa'acã ɯagũ nipe'tise marĩrẽ wa'asere añurõ yapaticã weesami. ²⁹ Õ'acũ ne waropũre ĩ'abesenũ'cõtojagũpũ “Ã'rã yũ'ɯ põ'rã nirãsama”, nicũ niwĩ. Cũ macũ weronojõ nisetiatio nĩgũ tojo weecu niwĩ. Tojo nicã cũ macũrẽ “Nipe'tirã cũrẽ ějõpeorã masã ma'mi niato”, nicũ niwĩ. ³⁰ Dũporopũ Õ'acũ marĩrẽ cũ yarã niato nĩgũ beseyutojacũ niwĩ. Besetoja, cũ põ'rã sãjãcã weecu niwĩ. Be'ro “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nicũ niwĩ. Marĩ tojo nino'rãrẽ ɯ'mũsepũ cũ weronojõ nisetiã weegũsami.

³¹ Marĩ tere masĩrã, ĩ'ne'enojõ ninemobosari? Õ'acũ marĩrẽ weetamuyucã, ãpẽrã marĩrẽ ña'arõ weemicã, wãcũque'tiwe'e. Marĩrẽ na ña'arõ weedojamasĩtisama. ³² Õ'acũ cũ macũ waromarĩcãrẽ o'ócũ niwĩ. Ne “O'osome” nitigũta, marĩ nipe'tirã ye niatjere wërĩbosadutigũ tojo o'ócũ niwĩ. Apeyepũma tãasami majã. De'ro weeacjũ cũ macũ Jesucristore marĩrẽ o'o'cũ nimigũ, apeye nipe'tisere o'otibosabe. O'ogũsami. ³³ Õ'acũ cũ besecãrãrẽ ne ni'cũnojoõputa masã besewũaropũ weresãrõ weronojõ “Ã'rã ña'arã nima”, nita basiowe'e. Õ'acũ cũ basuta “Ã'rã bu'iri marĩma” nigũsamigũ. ³⁴ Ne ni'cũ “Ã'rãrẽ bu'iri da'reroũa'a”, nĩmasĩtisami. A'tiro ni'i. Jesucristota marĩrẽ wërĩbosacũ niwĩ. Wërĩtoja, masãcũ niwĩ. Ni'cãrõcã cũ pacũ diacjũ pe'e wiogũ ðujiri cũmurõpũ marĩ ye niatjere sërĩbosagũ weesami. Tojo weegũ ne ni'cũ

marĩ Ő'acũ bese'cãrãrẽ “Bu'iri da'rona'a”, nĩmasĩtisami. ³⁵ Jesucristo marĩrẽ ma'isere ne ni'cũnojõ cã'mota'amasĩtimi. Marĩ pi'eticã, marĩ diasaro tu'oña'cã, ãpẽrã ña'arõ weequenu'cõcã, Jesucristo ma'inu'cũcã'sami. Tojo nicã ba'ase moocã, su'ti moocã, wiose wa'tero nicã, ãpẽrã marĩrẽ wẽjẽcã, Jesucristo marĩrẽ ma'inu'cũsami. ³⁶ Ő'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩrõnojõta Ő'acũ yarãrẽ a'tiro ni'i: Mu'urẽ ãjõpeose bu'iri m̃m̃coriñcũ ãpẽrã ũsãrẽ wẽjẽtawioro ni'i.

Ovejare wẽjẽrãtirã aperopu miarã weronojõ ũsãrẽ weema, tojo ni ojano'caro niwũ.

³⁷ Marĩ ña'arõ yu'rurã, Jesucristo marĩrẽ ma'igũ weeta-muse me'rã nipe'tise ña'asere docaque'acã weemasĩsa'a. Tojo nicã cã weetamuse me'rã nemorõ wãcũtutuanemo-masĩ'i.

³⁸ Yu'u a'tere “Diacjũta nirõ wee'e”, ni'i. Ő'acũ marĩrẽ ma'isere ne apeyenojõ cã'mota'amasĩtisa'a. Wẽrise, catise cã'mota'amasĩtisa'a. Tojo nicã Ő'acũrẽ wereco'terã m̃m̃secjãrã, wãtĩa, na wiorã Ő'acũ marĩrẽ ma'isere cã'mota'amasĩtisama. Apeye quẽ'rã ni'cãrõacã nise, be'ropu niatje ne cã'mota'amasĩwe'e. ³⁹ Tojo nicã m̃m̃uarõpu cjase, ã'cũarõpu cjase, Ő'acũ wee'quenojõ quẽ'rã ne Ő'acũ marĩrẽ ma'isere cã'mota'amasĩwe'e. Ő'acũ marĩ wiogu Jesucristo yarã niyucã, marĩrẽ ma'inu'cũsami.

9

Israe curuacjãrã ye queti ni'i

¹⁻³ Yu'u acawererã Israe curuacjãrã Jesure ãjõpeoticã, ña'abutiario ejeripõ'rãtigucoro. Ya curuacjãrã Jesucristore ãjõpeocã uagu, na pecame'epu bu'iri da'reno'bo'quere ducayusĩ'rĩgũ, yu'u pe'e wapayebosasĩ'rĩmi'i. Yu'u tojo weegu Jesucristore ne i'anemotibosa'a majã. Yu'u Jesucristore ãjõpeotjĩagũ, nisoowe'e. Diacjũ tere were'e.

Espíritu Santu que'rã yu'u nisere “Diacjũta ni'i”, nisami. ⁴ Israe curuacjãrã Israe wãmetigu pãrãmerã nituriarãpu nima. Õ'acũ yu'u põ'rã niato nígũ narẽ besecu niwĩ. Cũ na me'rã nígũ, cũ tutuasere, cũ asistesere narẽ i'ocu niwĩ. “Yu'u musã wiogu ni'i. Musã, yá curuacjãrã ni'i”, nicu niwĩ. Narẽ añurõ nisetimasĩato nígũ cũ dutisere Moisére cũucu niwĩ. Narẽ Õ'acũ wi'ipũ cũrẽ ãjõpeosere cũucu niwĩ. Õ'acũ narẽ “Musã pãrãmerã nituriarãrẽ añurõ weeguti”, nicu niwĩ. ⁵ Ûsã ñecũsumua Israe curuacjãrã nimu'tã'cãrã pãrãmerã nituriarãpu ni'i. Abrahã, Isaa, Jacob, cũ põ'rã doce pãrãmerã nituriarãpu ni'i. Jesucristo que'rã masũ niyugu, ti curuapu bajuasirutugu, Israe curuacjũ na acaweregu nicu niwĩ. Cũ Õ'acũ nimi. Nipe'tise yu'rũoro nimi. Cũrẽ “Mu'u añuyu'ruagu ni'i” ni, e'catise o'onu'cũcã'rõua'a. Tojota weerua'a.

⁶ Õ'acũ Israe curuacjãrãrẽ añurõ weemicã, pãjãrã cũrẽ ãjõpeotima. Na ãjõpeoticã, “Õ'acũ Israe curuacjãrãrẽ 'Añurõ weeguti' ní'quere weetimi”, nigũ mejeta wee'e. Õ'acũ cũ ní'quere queoro weemi. A'tiro ni'i. Nipe'tirã Israe pãrãmerã nituriarã Õ'acũ põ'rã nitima, nis'i'rĩrõ wee'e. ⁷ Õ'acũ Abrahãrẽ “Mu'u pãrãmerã nituriarãrẽ añuse o'oguti”, nicu niwĩ. Cũ tojo ní'quere nipe'tirã Abrahã pãrãmerã nituriarã ñe'etisama. Õ'acũ Abrahãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Isaa pãrãmerã nituriarã dia'cũ mu'u pãrãmerã waro nirãsama.” ⁸ A'tiro nis'i'rĩrõ wee'e. Nipe'tirã Abrahã ya curuapu bajuasiruturã, Õ'acũ põ'rã nitima. Õ'acũ cũ “Añuse weeguti” ní'quere ãjõpeorã, Õ'acũ põ'rã nima. Náta Abrahã pãrãmerã waro nima. ⁹ Õ'acũ Abrahãrẽ ní'que a'tiro nicaro niwũ: “Ape cũ'ma a'tocateronojõ a'tiguti tja. Titare Sara macũtitojagosamo”, nicu niwũ.

¹⁰ A'te dia'cũ niwe'e. Apeye totá nemoquejo'o. Na macũ Isaa bũcua, be'ro Rebecare nũmoticu niwĩ. Be'ro co

nijĩpaco nirĩ curare Õ'acũ co quẽ'rãrẽ ucũcũ niwĩ. Co põ'rã sũ'rua'cãrã, Isaa ni'cũ põ'rãta nicãrã niwã. ¹¹⁻¹² Na bajua añuse, ña'asere weese duporo Õ'acũ ni'cũrẽ beseyutojacu niwĩ. Tojo weese me'rã Õ'acũ cũ ñaro besesere ĩ'ocu niwĩ. Cũ no'o besesĩ'rĩrãrẽ besesami. Na weesere ĩ'agũ mejẽta, besesami. Tojo weegu Rebecare nicu niwĩ: “Masã ma'mi cũ acabijire da'raco'tegu sãjãgũsami.” ¹³ A'te Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nĩrõnojõta queoro ni'i. “Jacore besewũ. Esaũ pe'ere besetiwũ”, nicu niwĩ Õ'acũ.

¹⁴ To pũrĩcãrẽ marĩ ¿de'ro pe'e nirãsari? “Õ'acũ ni'cũrẽ apĩ yũ'ruoro besegu, queoro weetimi”, ¿nirãsari? Niwe'e. ¹⁵ A'tiro pe'e ni'i. Duporopũ Õ'acũ Moisére a'tiro nicu niwĩ: “No'o yũ'ũ pajaña'sĩ'rĩgũrẽ pajaña'gũti”, nicu niwĩ. ¹⁶ Tojo weerã marĩ masĩ'i. Õ'acũ basu cũ pajaña'sĩ'rĩrãrẽ pajaña'sami. Masã pajaña'duticã mejẽta pajaña'sami. Tojo nicã añurõ weese wapa mejẽta pajaña'sami. ¹⁷ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Õ'acũ cũ ní'quere a'tiro ojanowũ. Duporocjũpũ Egipto dutigu wiogu faraõrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Yũ'ũ tutuasere mu'ũ me'rã ĩ'ogũti ní'gũ, mu'ũrẽ wiogu sõrõwũ. Nipe'tirocjarã yũ'ũ tutuagu nisere masĩdutigu tojo weewũ”, nicu niwĩ Õ'acũ. ¹⁸ Tojo weegu Õ'acũ no'o cũ pajaña'sĩ'rĩrãrẽ pajaña'sami. No'o ejeripõ'rã butirãrẽ ejeripõ'rã buticã weesami. Na ñaro nemorõ ña'arõ weeato ní'gũ tojo weesami.

¹⁹ Yũ'ũ tojo nisere tu'orã, musã a'tiro nibosa'a: “Õ'acũ cũ basuta ejeripõ'rã buticã weemigũ, ¿de'ro weegu masãrẽ ‘Bu'iritirã nima’, nisari? Õ'acũ weesĩ'risere cã'mota'ata basiowe'e”, nibosa'a. ²⁰ Niwe'e. Musã tojo busũrãnojõ masã ni'i. Õ'acũ musãrẽ wee'cure ye'suticã'rõua'a. Sutuwũ yéecaru tiru yee'core “¿De'ro weeacjo yũ'ũre a'tiro bajutju yeeri?” nímasĩtisa'a. ²¹ Di'i yeeri masõ co ñaro yeemasĩsamo. No'o sutuwũ añutju

bosenɯmɯ nicã co miiwĩrõatjɯre yeemasĩsamo. Aperɯ que'rãrẽ mejõ nitjɯ no'o ɯaro co ɯoatjɯre yeemasĩsamo.

²² Masã ña'arõ weecã, Õ'acũ cũ bu'iri da'reatjere, cũ tutuasere narẽ masĩcã ɯacu niwĩ. Tojo weegɯ cãrẽ uarosãjãcã wee'cãrãrẽ, cũ bu'iri da're bajurioajãrẽ tojo ï'acã'cɯ niwĩ yujupɯ. ²³ Marĩrẽ, cũ pajaña'rã pe'ere cũ añubutiaro nisetisere, cũ tutuasere masĩcã ɯacu niwĩ. Dɯporopɯ marĩrẽ cũ weronojõ añurã niato nígũ, tojo nicã cũ tutuasere ɯoato nígũ beseyucɯ niwĩ. ²⁴ Tojo marĩrẽ besegɯ, ni'cãrẽrã judío masã wa'teropɯ nirãrẽ, ãpẽrã judío masã nitirãrẽ besedɯcawaanɯ'cõcɯ niwĩ. ²⁵ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpɯ dɯporocjũpɯ Osea Õ'acũ ye quetire weremɯ'tãrĩ masũ judío masã nitirã ye cjase Õ'acũ ucũ'quere a'tiro ojacɯ niwĩ:

Yarã masã nitimi'cãrãrẽ “Yarã masã nima”, nigũsa'a.

Yɯ'ɯ ma'itimi'cãrãrẽ “Yɯ'ɯ mairã nima”, nigũsa'a.

²⁶ “Mɯsã, yarã mejẽta ni'i” nino'ca di'tapɯta tja narẽ “Õ'acũ catinu'cũgũ põ'rã nima”, nino'rõsa'a, ni ojacɯ niwĩ Osea.

²⁷ Israe curuacjãrã ye pe'ema Isaía a'tiro ojacɯ niwĩ:

Israe põ'rã nucũporo dia pajiri maa sumutorɯ nise weronojõ pãjãrã nimirã, pejetirãcã yɯ'ɯono'rãsama.

²⁸ Õ'acũ cũ ní'caronojõta cũ ucũ'quere queoro weegɯsami. Tere wéegɯ, sojaro me'rã a'ti nucũcãcjãrãrẽ bu'iri da'regɯsami, nicɯ niwĩ.

²⁹ Cũ Isaíaata apeye ojamɯ'tãcɯ niwĩ tja:

Õ'acũ nipe'tise bu'ipɯ nigũ marĩ pãrãmerãrẽ pejetirãcã dɯ'aticãma, dɯporocjãrãpɯ Sodoma, Gomorracjãrãrẽ weronojõ pe'odijobopĩ.

Tojo weecã, marĩ ya curua marĩbosa'a majã, ni ojacɯ niwĩ.

³⁰ To pũrĩcãrẽ ¿de'ro nirõɯati? A'tiro ni'i. Judío masã nitirã Õ'acũ me'rã na añurõ niatjere a'maticãrã niwã. Tere

a' matimirã, Jesucristore êjõpeose me'rã bocacãrã niwã. Na êjõpeocã, Õ'acũ narẽ “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, ni ï'acũ niwĩ. ³¹ Judío masã pe'e Moisé dutise me'rã Õ'acũ me'rã añurõ nisi'rĩcãrã nimiwã. Tojo wãcũmirã, Moisé duti'quere weeticãrã niwã. Tojo weerã Õ'acũ me'rã añurõ niticãrã niwã. ³² ;De'ro weerã Õ'acũ me'rã añurõ nitipari? A'tiro ni'i. Jesucristore êjõpeose me'rã mejẽta Õ'acũ me'rã añurõ nisi'rĩcãrã nimiwã. Na basu weetutuase me'rã pe'e tojo nisi'rĩcãrã niwã. Tojo weerã Õ'acũ cũu'cu Jesucristore êjõpeotirã Õ'acũ tiropũ wa'asome. ³³ Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'que queoro wa'acaro niwũ. A'tiro ojano'caro niwũ Õ'acũ macũrẽ:

Ni'cãgã ùtãgã ðupogu weronojõ ni'cũrẽ Jerusalẽpũre ðupoguti.

Tigapũ ù'tayuria burũque'arã weronojõ yũ'u ðupo'care êjõpeotirã, bu'iri da're bajuriono'rãsama.

Cũrẽ êjõpeorã pe'e “Mejõ waro êjõpeocãti”, nisome, ni ojano'caro niwũ.

10

¹ Acawererã, Israe curuacjãrãrẽ na yũ'rũono'cã pũrõ ãsã'a. Tojo weegũ ãpũtũ Õ'acũrẽ sãrĩbosa'a. ² Na Õ'acũ ãaro añurõ weesi'rĩmima. Tojo weesi'rĩmirã, añurõ tu'omasĩnũ'cõpe'otima. ³ Õ'acũ marĩrẽ Jesucristore êjõpeose me'rã “Añurã nima”, nisami. Cũ tojo nisere êjõpeosi'rĩtirã, judío masã pe'e na basu weetutuase me'rã añurã nisi'rĩmisama. Tojo weerã Õ'acũ cũ “Weeya” ni'quere weetisama. ⁴ Ðuporopũ Moisé oja'quepũ “Õ'acũ cũ bese'cu masã ña'arõ wee'quere yũ'rũogũsami”, ni ojano'caro niwũ. Jesucristota nipe'tise Moisé cũ duti'quere weetu'ajanũ'cõpe'ocu niwĩ. Tojo weerã Jesucristore êjõpeose me'rã dia'cũ Õ'acũ me'rã añurõ nita basio'o.

Cūrē ējōpeocā, Ō'acū “Añurā, bu'iri marīrā nima”, ni ī'asami.

⁵ Moisé dutise me'rāma Ō'acū ī'orōpū bu'iri marīrā nidutisere Moisé a'tiro ojacū niwī: “Nipe'tise te duti'quere weepe'ogu Ō'acū me'rā ninu'cūcūsami”, nicū niwī. ⁶ Ējōpeose me'rā pe'ere Ō'acū ī'orōpū bu'iri marīrā nidutise a'tiro ni'i. Marī Jesucristore ējōpeocā, Ō'acū marīrē “Añurā, bu'iri marīrā nima”, ni ī'asami. Moisé tere a'tiro ojacū niwī: “Ō'acū bese'cure marīrē yu'rūodutirā ũ'mūsepū mūjāa, cūrē pijidijatiroũa'a', ni wācūticā'ña. ⁷ Tojo nicā 'Wērī'cārā nirōpū ni'cū dijaa, Ō'acū bese'cure pijimūjāatiroũa'a', ni wācūticā'ña”, nicū niwī Moisé. Marī basu weetutuase me'rā tere weeta basiowe'e. Jesucristo ũ'mūsepū ni'cū dijatitojacū niwī. Tojo nicā, wērī'cārā nirōpū ni'cū masāmūjāatitojacū niwī. ⁸ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū te cjasere a'tiro ni'i: “Ō'acū ye queti tū'ota basio'o. Tereta ucū'u. Marī tere ējōpeotoja'a”, nicū niwī Moisé. Ūsā te queti Jesucristore ējōpeorũa'a nise quetireta were'e. ⁹ Marī a'tiro wéérā, yu'rūrāsa'a. “Jesucristo marī wiogu nimi” nírā, “Ō'acū Jesucristo wērī'cūpūre masōcū niwī” ni ējōpeorā, yu'rūrāsa'a. ¹⁰ Marī Jesucristore ējōpeocā, Ō'acū marīrē “Añurā, bu'iri marīrā nima”, nimi. Marī cūrē ējōpeosere āpērārē were'e. Te me'rā yu'rūrāsa'a.

¹¹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū a'tiro ojano'caro niwū: “Ne ni'cū cūrē ējōpeogu 'Mejō warota cūrē ējōpeocāti', nisome”, nino'caro niwū. ¹² Ō'acū nipe'tirārē ni'cārōnojō ī'asami. Judío masārē, judío masā nitirārē ne ducawaanū'cōse marī'i. Ō'acū nipe'tirā wiogu ni'cūta nimi. Nipe'tirā cūrē ējōpeose me'rā sērīrārē peje o'oyū'ruo o'ogusami. ¹³ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū a'tiro ojano'wū: “Nipe'tirā no'o Ō'acūrē na ña'arō

wee'quere acoboJose sērĩrãnojõ yu'rũono'rãsama. Narẽ bu'iri da'reesome", niwũ.

¹⁴ Tojo nimicã, Jesucristore ãjõpeotirã ¿de'ro wee acoboJose sērĩbosabau? Cũ ye quetire tu'otimirã, ¿de'ro wee na ãjõpeobosabau? ¿Narẽ wererã marĩcã, de'ro na te quetire tu'obosabau? ¹⁵ Õ'acũ weredutigũ o'óticã, ãpẽrãrẽ wererã wa'atibosama. Õ'acũ ye queti o'jáca pũrĩpũ nĩrõnojõta a'tiro ni'i: "Ãpẽrã marĩrẽ ejerisãjãse queti, añuse quetire miiejacã, pũrõ e'cati'i", ni ojano'o.

¹⁶ A'te añuse quetire pãjãrã tu'omirã, nipe'tirã Israe curuacjãrã ãjõpeotima. Isaía cũ oja'caronõjõta a'tiro ni'i: "Õ'acũ, ãsã wiogũ, ãsã weresere pejetirãcã ãjõpeoma", ni ojacũ niwĩ. ¹⁷ Jesucristo ye quetire werecã, masã tere tu'oma. Te quetire tu'óca be'ro ãjõpeoma.

¹⁸ Yu'ũ mũsãrẽ sērĩtiña'gũti: ¿Israe curuacjãrã tu'omirĩba te quetire? Tu'opã. Õ'acũ ye queti o'jáca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ:

Na werese quetire nipe'tirocjãrã tu'obi'acã'sama.

Na werese a'ti umũco nipe'tiropũ bususe'sasa'a.

¹⁹ Mũsãrẽ sērĩtiña'nemogũti tja. ¿Israe curuacjãrã añuse quetire tu'omirã, tu'omasĩwetine? Tu'omasĩcãrã nimiwã. Yu'ũ tere ninemogũ, Moisé cũ ní'quere weremũ'tãgũti. Õ'acũ ucũ'quere a'tiro nicũ niwĩ:

Yarã masã mejẽtare yu'rũogũti.

Tojo narẽ weecã, mũsã doerãsa'a.

No'o mũsã "Tu'omasĩtima" nirãrẽ yu'ũ yu'rũocã, mũsã uarãsa'a, ni ojacũ niwĩ Moisé.

²⁰ Be'ro Isaía quẽ'rã Õ'acũ cũ ucũ'quere "To nibosau" nirõ marĩrõ ninemopeocũ niwĩ:

Ne a'mati'cãrã pe'e yu'ũre bocaco'tecã'ma.

Yu'ũ nisetisere yu'ũre sērĩtiña'ti'cãrã pe'ere i'owũ, tojo ni ojacũ niwĩ Isaía.

²¹ Israe curuacjārã pe'ere Isaía Õ'acũ ucũ'quere a'tiro nicu niwĩ: “Ûmucorita yóacã, narẽ põtẽrĩ ñe'egũti nígũ, omocãrĩ sãemiwũ. Na tu'oti, yu'rũnu'cãsepijarãrẽ tojo weemiwũ”, ni ojaturiacu niwĩ Isaía.

11

Ni'cãrẽrã Israe curuacjārãrẽ Õ'acũ bese'que ni'i

¹ Musãrẽ sãrĩtiña'nemogũti tja. ¿Õ'acũ Israe curuacjārã yu'rũnu'cã'cãrãrẽ, yarã masã nisome majã nígũ, cõ'awã'cãpari? Cõ'awã'cãticu niwĩ. Yu'u quẽ'rã Israe curuacjũ ni'i. Abrahã pãrãmi nituriagu Benjamí ya curuacjũ ni'i. ² Duporopu cũ yarã masã niato nígũ Õ'acũ Israe curuacjārãrẽ besecu niwĩ. Tojo weegu narẽ cõ'aticu niwĩ. Musã masĩsa'a Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Elía cũ ní'quere. Cũ Õ'acũpũre “Israe curuacjārã bu'iri cuoma”, nicu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ: ³ “Wiogu, Israe curuacjārã mu'u ye queti weremu'tãrĩ masãrẽ wẽjẽcãrã niwã. Mu'urẽ ñubuepeorã, wa'icũrã ñjũamorõpeosere weeste-dijocãrã niwã. Yu'u ni'cũta du'sa'a mu'urẽ ãjõpeogu. Yu'u quẽ'rãrẽ wẽjẽsĩ'rĩrã, a'marã weema”, nicu niwĩ Elía. ⁴ Cũ tojo nicã tu'ogu, Õ'acũ cãrẽ yu'ticu niwĩ: “Na tojo weemicã, siete mil masã yarãrẽ du'aru. Na Baal wãmetigu queose yee'quere ne ãjõpeotima”, nicu niwĩ Õ'acũ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Õ'acũ cũ yarã masãrẽ cõ'awã'cãtisami. ⁵⁻⁶ Õ'acũ Elía nícatero masãrẽ bese'caro weronojõ ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ pejetirãcã Israe curuacjārãrẽ besesami. Na weesere ñ'agũ mejẽta, besecu niwĩ. Narẽ pajaña'gũ besecu niwĩ. Na añurõ wéeca be'ro narẽ besegu, pajaña'gũ mejẽta weebopi. Na weetutua'que wapa nibopã.

⁷ A'tiro ni'i. Nipe'tirã Israe curuacjārã Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩmicãrã niwã. Tojo nisĩ'rĩmirã, nipe'tirã cũ me'rã añurõ niticãrã niwã. Cũ bese'cãrã pũrĩcã cũ me'rã

añurō nicārā niwā. Āpērā cārē ějōpeotitjīarā o'meperi marīrā, tu'otirā weronojō tojacārā niwā. ⁸ Tere ucūrō, Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū a'tiro ojano'wū: “Ō'acū cārē ějōpeotirārē cū yere tu'omasīticā weecu niwī. Narē caperi ī'atirā, tojo nicā o'meperi tu'otirā weronojō wa'acā weecu niwī. Téé a'tiro nicāpū quē'rārē nidecoti'i yujupū”, ni ojano'wū. ⁹ Davi quē'rā Ō'acūrē a'tiro ucūcū niwī: Israe curuacjārā na bosenuṃmārī weewhase me'rā ña'arō weema.

Na tojo weecā ī'agū, narē bu'iri da'reya.

¹⁰ Narē tu'omasītirā weronojō, ī'atirā weronojō wa'acā weeya.

Peje nūcūse wuarā, sūcūa wejenu'arō weronojō pi'eticā weeya, nicū niwī Davi.

Judío masā nitirārē yu'rūo'que ni'i

¹¹ Apeye mūsārē ninemogūti tja. Judío masā Jesucristore ějōpeoticā, Ō'acū narē cō'abutiaticū niwī. Na Ō'acūrē yu'rūnu'cācā, judío masā nitirā pe'ere yu'rūogūti nīgū, tojo weecu niwī. Ō'acū narē añurō weesere ī'arā, judío masā ūsā quē'rā tojota ūasa'a, ni ī'acūudutigu tojo weecu niwī. ¹² Judío masā na Jesucristore ějōpeoticā, āpērā a'ti nūcūcācjārārē añurō wa'acaro niwū. Judío masā Ō'acū “Yu'ū pō'rārē añuse o'ogūti” ní'quere ñe'eticārā niwā. Judío masā nitirā pe'e ñe'ecārā niwā. Judío masā quē'rā Jesucristore ějōpeocā, nipe'tirā a'ti nūcūcācjārārē añurō wa'arosa'a.

¹³ Ni'cārōacāma judío masā nitirā se'sarore weregūti. Jesucristo yu'ūre mūsā judío masā nitirārē cū ye quetire weredutigu cūuwī. Tojo weero yu'ū ī'acā, yu'ū da'rase mejō nise mejēta ni'i. ¹⁴ Apetero weegu yu'ū acawerērā judío masārē doecā weebosa'a. Ō'acū mūsārē añurō weesere ī'arā, na quē'rā Jesucristore ějōpeobosama. ějōpeorā, yu'rūono'rāsama. ¹⁵ Ō'acū judío masā cūrē

ějōpeotirārē cō'acā, āpērā pe'e cū yarā sājācārā niwā. Judío masā pe'e cūrē ějōpeocā, añuyuruarosa'a. Masā wērī'cārāp̄ masōno'cārā weronojō nirōsa'a.

¹⁶ Queose me'rā musārē wereguti. Pá wéeca be'ro ni'cāgā Ō'acūrē o'ocā, nipe'ticjap̄ Ō'acū ye tojasa'a. Yucuḡ quē'rā tojota ni'i. Tiḡ n̄'cōrī Ō'acū ye nicā, te d̄p̄uri quē'rā Ō'acū ye ni'i. Marī ñec̄sum̄a Abrahā, Isaa, Jacob tiḡ n̄'cōrī weronojō Ō'acū yarā nima. Tojo weerā marī cū pārāmerā nituriarā mejārōta “Ō'acū yarā nima”, ni'ano'sama.

¹⁷ Ni'cārērā judío masā olivoḡ d̄p̄ucjārā waro weronojō nima. Āpērā ni'cārērārē te d̄p̄urire d̄tecō'a'caro weronojō Ō'acū judío masārē cō'acū niwī. Be'ro te d̄p̄uri ní'carop̄ apeḡ olivo n̄c̄c̄j̄ d̄p̄urire p̄rīwā'dutiḡ top̄ yeje d̄'reō'osami. Tojo weero tiḡ casero wī'tāse me'rā n̄c̄c̄j̄ añurō p̄rīwā'rōsa'a. Tojo wee'caro weronojō wa'acaro niwū musā judío masā nitirārē. Ō'acū musārē cū yarā sājācā weecu niwī. Musā judío masā niwe'e. Tojo nitimirā, nipe'tise Ō'acū Abrahā pārāmerā nituriarārē “Añuse o'oguti” ní'quere ñe'erāsa'a. ¹⁸ Tojo wa'a'a nírā, “Ěsā judío masā nemorō añuyur̄n̄'cā'a”, niticā'ña. Ō'acū masārē yur̄ose na me'rāta d̄'pocáticaro niwū. Musā ñecū me'rā mejēta d̄'pocáticaro niwū.

¹⁹ Musā a'tiro nibosa'a: “Ni'cārē ña'ase d̄p̄uri d̄tecō'ano'caro niwū. Apeye d̄p̄uri yejed̄ucayuno'rōtiro tojo weeno'caro niwū”, nibosa'a. “Te weronojō ūsā judío masā nitirārē Ō'acū yarā wa'ato nígū judío masā pe'ere cō'acū niwī”, nibosa'a. ²⁰ Tojota ni'i, nirō. Na ějōpeotise ye bu'iri cō'ano'cārā niwā. Musā quē'rā Ō'acūrē ějōpeoticā, yur̄ono'ña marībopā. Musā ějōpeose me'rā dia'cū cū yarā sājācārā niwū. Tojo weerā “Ěsā judío

masã yu'ruoro ni'i", ni wãcüticã'ña. Æsã quẽ'rãrẽ cõ'arĩ nírã, Õ'acũrẽ wiopesase me'rã tu'oña'ña. ²¹ Judío masã Õ'acũ yarã nimu'tã'cãrã nimiwã. Na ëjõpeoticã, Õ'acũ narẽ cõ'acu niwĩ. Cũ judío masãrẽ olivo nimu'tã'que dupurire dutecõ'a'caro weronojõ weecu niwĩ. Musã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ cãrẽ ëjõpeoticã, tojota weegusami. ²² Õ'acũ pajaña'sere, tojo nicã tutuaro me'rã cũ bu'iri da'resere wãcũña. Cũrẽ ëjõpeotirãrẽ bu'iri da'resami. Musã pũrĩcãrẽ pajaña'gũ, añurõ weesami. Musã cãrẽ ëjõpeonu'cũcã, tojo weegusami. Musã weeticã, cũ ña'ase dupuri cõ'a'caro weronojõ musã quẽ'rãrẽ cõ'agũsami. ²³ Cõ'ano'cãrã judío masã Jesucristore ëjõpeocã, na quẽ'rãrẽ añurõ weegusami. Narẽ apaturi tiguputa tja mejã dupuri yeje du'reõ'o'caro weronojõ weegusami. Cũ yarã sãjãcã wéégũ, tojo weegusami. Õ'acũ tere weemasĩmi. ²⁴ Musã judío masã nitirã nucũpu nicju olivo weronojõ ni'i. Tojo nimicã, Õ'acũ cũ yarã sãjãcã weecu niwĩ. Judío masã pũrĩcã Õ'acũ besemu'tã'cãrã waro nima. Olivogũ warore ote'cu weronojõ nima. Tojo weerã musã Õ'acũ yarã sãjãcã, judío masãpũa tjãsama.

Judío masãrẽ yu'ruoatje ni'i

²⁵ Acawererã, toduporopũ masĩno'ña marĩ'quere masĩcã ña'a. Æsã judío masã yu'ruoro masĩyu'rũnu'cã'a nirĩ nígũ, tojo nigũti. Pãjãrã judío masã Jesucristore ëjõpeotini'ma yujupũ. Na o'meperi tu'otirã weronojõ nima. Õ'acũ "Judío masã nitirã ticũrã ëjõpeorãsama" ni'caronojõta na ëjõpeoca be'ropũ judío masã ëjõpeorãsama. ²⁶ Tojo wa'acã, nipe'tirã judío masã yu'ruono'rãsama. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu judío masã na yu'ruatjere a'tiro ojano'wũ:

Masãrẽ yu'ruoacju judío masũ Jerusalé wãmetiri macãpũre etagusami.

Jacob pārāmerā na ņa'asere cō'agūsami.

²⁷ “Narē ņa'asere acobojocā, queoro wa'arosa'a yu'u todɯporopu ní'que”, nicu niwī Ō'acū, ni ojano'caro niwū.

²⁸ Jesucristore ējōpeotitjīarā, pājārā judío masā Ō'acūrē ī'atu'tirā weronojō nima. Mūsā judío masā nitirā pe'ere ējōpeodutigu tojo weemi. Tojo weemigū, a'tocatero nirá judío masārē Ō'acū ma'isami. Ne waropu na ņecūsɯmɯarē ma'i'cu niyugu, na quē'rārē ma'isami. ²⁹ Ō'acū cū “Añuse o'oguti” ní'quere ducayutisami. O'otojanu'cō, ē'matisami. Tojo nicā cū besel'cārārē cō'abutiatisami. ³⁰ Todɯporopu mūsā quē'rā Ō'acūrē yu'rɯnu'cācārā niwū. A'tocaterore Ō'acū judío masā yu'rɯnu'cācā ī'agū, mūsā pe'ere pajaña'mi. ³¹ Be'ro tojota wa'arosa'a judío masā quē'rārē. A'tiro nicā na Ō'acūrē yu'rɯnu'cāma. Be'ro Ō'acū na quē'rārē pajaña'gūsami. Cū mūsārē pajaña'caronojō na quē'rārē pajaña'gūsami. ³² A'tiro ni'i. Nipe'tirā Ō'acūrē yu'rɯnu'cācā ī'agū, “Ni'cārōnojō bu'iritirā nima”, nicu niwī. Nipe'tirāpɯre pajaña'gūti ní'gū, tojo nicu niwī.

³³ Ō'acū marī ņa'arā ní'cārārē pajaña'yurɯami. Tutuayurɯami. Nipe'tise masipe'ocā'mi. Tojo weerā marī cū wācūse, cū weesere masipōtēotisa'a. Cū de'ro weesere tu'omasipōtēotisa'a. ³⁴ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wū Ō'acū masisere: “Ō'acū marī wiogu wācūsere ne ni'cū masītisami. Ne ni'cū cūrē 'A'tiro pe'le ɯ'a'a', ní-masītisami. ³⁵ Ne ni'cū Ō'acūrē apeyenojō o'o wapamoocā weeta basiowe'e”, tojo ni ojano'caro niwū. ³⁶ Nipe'tise a'ti turi cjase, ɯ'muse cjase cū wee'que dia'cū ni'i. Cū tutuase me'rā nipe'tise ninu'cū'u. Cū ye ni'i. Tojo weerā nipe'tirā Ō'acūrē “Cū añuyurɯagu, tutuayurɯagu nimi”, ninu'cūcārā. Tojota weerā.

12

Jesucristore ějĵopearĕ weeduti'que ni'i

¹ Acawererĕ, Ő'acũ marĩrĕ añurĵ pajaña'nu'cũmi. Tojo weerĕ Ő'acũrĕ marĩ basu marĩ upu, wĕcũse, nipe'tise me'rĕ o'orĕ. Mu'u yarĕ dia'cũ ni'i nĩrĕ, Ő'acũrĕ wiarĕ. Cũ me'rĕ nibutiarĕ weronojĵ weerĕ. Ő'acũ marĩ me'rĕ e'caticĕ ħarĕ, tojo weerĕ. Marĩ a'tiro weese me'rĕ cũrĕ ějĵo eosere diacjũ ĩ'orĕsa'a. ² Marĩ a'ti umucocjĕrĕ na weewħasere ĩ'arĕ, na weronojĵ weeticĕ'rĕ. A'tiro pe'e weerĕ. Marĩ catiri umucore siape me'rĕ Ő'acũ marĩ wĕcũsere ducayunu'cũcĕ'to. Cũ marĩrĕ ducayunu'cũcĕ, marĩ Ő'acũ ħasere "A'tiro ni'i", nĩmasĩrĕsa'a. Cũ ħase añuse dia'cũ ni'i. Te ĩa'ase marĩse ni'i. Marĩ cũ ħaro weecĕ, e'catisami.

³ Ő'acũ añurĵ wĕégũ, yu'ħre musĕrĕ cũ ye quetire were-dutigu cũuwĩ. Tojo weegũ musĕ nipe'tirĕrĕ nigũti. Ne ni'cũ marĩ weemasĩsere "Weecĕ'amasĩ'i" niticĕ'rĕħa'a. Marĩ weemasĩsere queoro wĕcũme'rĩcĕ'rĕħa'a. Marĩncũ a'tiro wĕcũrĕ. "Jesucristore ějĵo peoca be'ro cũ weemasĩse o'o'que pĵtĕorĵ weemasĩ'i", nĩrĕ. ⁴ Queose me'rĕ weregũti. Marĩ upu ni'cĕ upu nimirĵ, peje ducawatise cħo'o. Te nipe'tise ni'cĕrĕnojj niwe'e. Mejĕcĕ dia'cũ ni'i. Marĩ caperi me'rĕ ĩ'a'a. Marĩ o'meperi me'rĕ tħ'o'o. Du'pocĕrĩ me'rĕ sija'a. ⁵ Marĩ Jesucristore ějĵo pearĕ tojota ni'i. Pĕjĕrĕ nimirĕ, cũ me'rĕ ni'cĕ upu weronojĵ ni'i. Marĩ nipe'tirĕ ni'cĕ upu a'mesu'a'a.

⁶ Marĩncũrĕ mejĕcĕrĩ dia'cũ weemasĩsere cũucu niwĩ. Cũ no'o o'osi'rĩsere o'osami. Tojo weerĕ tere añurĵ weerĕ. Āpĕrĕrĕ Ő'acũ were'quere wereturiamasĩsere o'osami. Cũ tere cũucĕ, marĩ ějĵo peoro ejatuario Āpĕrĕrĕ wererĕ. ⁷ Āpĕrĕrĕ weetamumasĩsere cũusami. Tojo cũ weecĕ, Āpĕrĕrĕ añurĵ weetamurĕ. Āpĕrĕrĕ cũ ye cjasere bu'edutigũ cũucĕ, narĕ añurĵ bu'erĕ. ⁸ Āpĕrĕrĕ

wăcūtutuacă weemasîgûnojō añurō weeya. Āpērārē niyeru o apeyenojō o'odutise cūogūnojō e'catise me'rā o'oya. “Āpērārē niyeru o'oaḡ” nîrō marîrō o'oya. No'o sū'ori dutime'rîgūnojō añurō weeya. No'o pajaña'sere cūogūnojō e'catise me'rā weetamuña.

Jesucristore ějōpeorā a'tiro weeroua'a nise ni'i

⁹ Āpērārē ma'ita'saticā'ña. Diacjū ma'iña. Ņa'asere yabiya. Āpērārē weetamuse añusenojō pe'ere sirutuya. ¹⁰ Jesucristore ějōpeorā ni'cū pō'rā weronojō a'merī ma'iña. Mūsā weese me'rā āpērā, āpērā pe'ere añurō wăcūdutirā tojo weeya. A'merī wiopesase me'rā î'aña.

¹¹ Ō'acū uaro wéérā, nijīsijaticā'ña. Marī wiogu dutisere tū'sase me'rā weeya.

¹² Ō'acū añurō weegūsami nîrā, e'catiyuya. Mejēcā wa'acā pi'etirā, wăcūtutuaya. Du'ucūurō marîrō Ō'acārē űbuenu'cūcā'ña.

¹³ Jesure ějōpeorārē apeyenojō dū'sacā, mūsā cūosere dūcawaaya. Mūsā tiropū etarārē añurō ñe'eña.

¹⁴ Mūsārē ña'arō weerārē “Ō'acū añurō weeato”, ni sērîbosaya. “Ņa'arō weeato”, niticā'ña.

¹⁵ Āpērā e'catirārē e'catitamuña. Āpērā utirārē utitamuña.

¹⁶ Ni'cārōnojō, ni'cārō me'rā añurō nisetiburoya. “Yū'ū āpērā yū'ruoro ni'î”, ni wăcūticā'ña. Tojo weronojō o'orā, mejō nîrā me'rā ni'cārōnojō nisetiya. “Masîgū waro ni'î”, niticā'ña.

¹⁷ Mūsārē ña'arō weecā, narē a'meticā'ña. Nipe'tirā î'orōpūre “Añuse dia'cū weerouasato”, ni wăcūtutuaya. ¹⁸ No'o mūsā weepōtēorō, nipe'tirā me'rā añurō nisetiya. Ejerisājāse me'rā nisetiya. ¹⁹ Acawererā yū'ū mairā, mūsārē wereguti. Mūsā basu a'merī wapaticā'ña. Ō'acū mūsārē ña'arō weerārē bu'iri da'regūsami. Cū ye queti ojāca pūrîpū a'tiro ojano'caro niwū: “Yū'ū

ni'li masārē bu'iri da'reacjũ. Na ña'arō wee'que wapore queoro bu'iri da'regusa'a", nicũ niwĩ marĩ wiogũ. ²⁰ Apeye ojanemono'wũ: "Mũ'urē ĩ'atu'tigũ ɱjaboacã, cūrē ecaya. Cũ acowuocã, tĩaña. Mũ'u cūrē tojo añurō weecã, cũ ña'arō wee'quere bopoyagũsami", ni ojano'wũ. ²¹ Ña'asere musã di'ócũuno'ticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Musã añurō weese me'rã pe'e ña'asere docaque'acã weeya.

13

¹ Õ'acũ dia'cũ a'ti nucũcãcjãrã wiorã dutirãrē sörömi. Cũ cũu'cãrã nima. Tojo weerã nipe'tirã añurō yũ'tiya narē. ² No'o cũ wiorãrē yũ'rũnu'cãgũ, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnu'cãgũta weemi. Musã wa'tero nirá wiorã musārē duticã ɱami. Tojo weegũ narē yũ'rũnu'cãrãrē Õ'acũ bu'iri da'regũsami. ³ Wiorã añurō weerãrē uise o'otima. Ña'arō weerã pe'ere uise o'osama. Uitirãta nisetis'ĩrĩrã, añurō weeya. Musã tojo weecã, wiorã "Musã añurō wee'e", nirãsama. ⁴ Õ'acũ musã ye niatjere narē söröcũ niwĩ. Tojo weerã ña'arō wéerã pũricã, uiya. Wiorã ña'arō weerãrē bu'iri da'rerã, Õ'acũ dutiro weerã weema. Õ'acũ ña'arō weerãrē bu'iri da'redutigũ wiorãrē cũucũ niwĩ. ⁵ Tojo weerã marĩ wiorã dutisere yũ'tiroɱa'a. Bu'iri da'reri nirá dia'cũ, yũ'titicã'rõɱa'a. Õ'acũ marĩrē wiorã duticã ɱami nirá pe'e, na dutisere queoro yũ'time'ricã'rõɱa'a. ⁶ Wiorã na da'rasere queoro wéerã, Õ'acũrē da'raco'terã weronojõ nima. Tojo weerã na wapayedutisenojõrē wapayeya.

⁷ Na wiorã dutisereta queoro weeya. Na wapayeduticã, wapayeya. Na wiorã nise bu'iri wiopesase me'rã narē ĩ'aña. Narē añurō wãcũña.

⁸ Æpẽrãrē wapamooticã'ña. Maata wapayepe'ocã'ña. A'merĩ ma'ise pe'e pe'timasĩtisa'a. Tojo weerã a'merĩ ma'inu'cũcã'ña. No'o Æpẽrãrē maigũnojõ Õ'acũ dutise

cūu'quere queoro weegu weemi. ⁹ Ō'acū a'tere dutise cūucū niwī. “Mūsā nūmosānumia nitirārē, marāpūsumūa nitirārē a'metārāticā'ña. Āpērārē wējēcō'aticā'ña. Yajaticā'ña. Āpērā yere uoticā'ña” ni, dutise cūucū niwī. A'te, tojo nicā nipe'tise apeye dutise cūu'quere ni'cārōpūta neonu'cōmasī'i. A'tiro ni'i. Mūsā, mūsā basu ma'irōnojōta mūsā tiropū nirārē ma'ña, ni'i. ¹⁰ Marī ma'ise cūrā, marī tiropū nirārē ña'arō weesome. Tojo weerā narē ma'írā, Ō'acū dutise cūu'quere weepe'ocā'a.

¹¹ A'tere ni'cārōacā marī catiriterore wācūrōña'a. Cārīrā weronjō niticā'rā. Jesús cū apaturi a'tiatjere añurō tu'oña'a, wācūnrūrā. Marī Ō'acū tiropū wa'atjo cārōacā du'sasa'a. Marī ne waro Jesucristore ějōpeowā'cōrā, “U'musepū marī wa'atje du'sayū'rña'a”, nimiwū. Ni'cārōacārē marī masī'i. “Cārōacā du'sa'a Jesucristo apaturi a'tiatje”, ni'i. ¹² A'tiro nicārē ña'arō weese yū'rūmajā wa'a'a. Ni'cārōacārē bo'remujātiro weronjō Jesucristo a'tiatjo cārō du'sa'a. Tojo weerā marī ña'asere masā ñamipū weewūasenojōrē weedu'uroña'a. A'tiro pe'e weerōña'a. Añuse, umūco masā i'orōpū weesenojō di-a'cūrē weerōña'a. Marī Ō'acū yere wéerā, ña'arō weesere du'upe'ocā'rāsa'a. ¹³ Umūco, bajuyoropū weesetironjō weerōña'a. Bosenūmū nicā que'a, caricūtīcā'rā. Numia me'rā ña'arō weeticā'rā. Numia quē'rā, umūa me'rā ña'arō weeticā'ña. A'pepūrīse me'rā tu'oña'tīcā'rā. Āpērā yere uoticā'rā. ¹⁴ A'tiro pe'e weerā. Marī wiogu Jesucristo weetamuse me'rā cū weronjō añurō nisetirā. Cūrē nemorō masīnemorā. Marī ña'arō uaripejasere weesī'rīrā, “A'tiro weerāti”, ni wācūtīcā'rā. Tere weedu'urā.

14

Ějōpeotutuarā, ějōpeotutuatirā cjase ni'i
(1Co 8.1-13)

¹ Ni'cũ Jesucristore ějõpeomigũ, cũ ějõpeotutuatiĝu mũsã me'ra nisĩ'rĩcã, ũrũsãtirãta, cũrẽ ñe'eña. Cũrẽ "A'tiro weecã ɯa'a" nitirãta, ñe'eña. Cũrẽ "To ñe'e-bosau" nitirãta, ñe'eña. ² Āpẽrã Jesucristore ějõpeorã "Marĩ nipe'tise ba'acã, añu ni'i", nima. Āpẽrã pe'e Jesucristore ějõpeotutuatiã "Marĩ di'iro ba'arã, Õ'acũrẽ yu'rũnũ'cãbosa'a", ni wãcũsama. Tojo weerã otese dia'cũrẽ ba'asama. ³ Nipe'tise ba'agu pe'e di'iro ba'atigũre i'acõ'aticã'to. Di'iro ba'atigũ pe'e quẽ'rã nipe'tise ba'agũre "Mu'ũ di'iro ba'acã, ña'a ni'i", niticã'to. Nipe'tise ba'agũre Õ'acũ yagu sãjãcã weetojacũ niwĩ. ⁴ Marĩ apĩrẽ da'raco'tegũre "Mu'ũ ña'arõ wee'e", nĩmasĩwe'e. Cũ wiogũ dia'cũ tojo nĩmasĩsami. Marĩ Jesucristore ějõpeorã quẽ'rãrẽ tojota ni'i. Āpẽrã Jesucristore ějõpeorãrẽ "Ña'arõ weema", nĩmasĩwe'e. Õ'acũ na wiogũ nimi. Cũ ni'cũta narẽ "Añurõ wee'e", o "Ña'arõ wee'e", nĩmasĩsami. Marĩ wiogũ cũ yarãrẽ ějõpeotutuacã weemasĩmi.

⁵ Apeye ninemogũti. Ni'cãrẽrã "Ni'cãrẽ nũmũrĩ yu'rũoro ape nũmũ Õ'acũrẽ ñubuepeorõɯa'a", nisama. Āpẽrã pe'e "Nipe'tise nũmũrĩ ni'cãrõnojõ Õ'acũ ye ni'i", nisama. Masãnũcũ "Õ'acũ yu'ũ a'tiro weecã ɯasami", nĩrõɯa'a. ⁶ Ni'cũ, ni'cã nũmũrẽ "Õ'acũ ya nũmũ waro ni'i" nigũnojõ Õ'acũrẽ ějõpeoacjũ tojo nisami. Apĩ nipe'tise nũmũrĩrẽ ni'cãrõnojõ wãcũgũ quẽ'rã Õ'acũrẽ ějõpeoacjũ tojo nisami. Nipe'tisere ba'agu quẽ'rã Õ'acũrẽ ějõpeoacjũ tojo weesami. Cũ ba'asere e'catise o'osami. Apĩ di'irore ba'atigũ quẽ'rã Õ'acũrẽ ějõpeogũ ba'atisami. Cũ, cũ ba'asenojõrẽ Õ'acũrẽ e'catise o'osami.

⁷ Marĩ catiri ɯmũcore marĩ se'saro niwe'e. Wẽrĩrã quẽ'rã marĩ se'saro nisome. Marĩ catirã, wẽrĩ'cãrã Jesucristo yarã ni'i. ⁸ Marĩ catiro põtẽorõ Jesucristo ɯarõnojõ weesĩ'rĩ'i. Wẽrĩrã quẽ'rã cũ me'ra catirãti nĩrã, wẽrĩrãsa'a.

Tojo weerã catirã, wẽrĩ'cãrã Jesucristo yarã ni'i. Cũ marĩ wioḡu marĩrẽ su'ori nigũ nimi. ⁹ A'tiro ni'i. Cristo wẽrĩcu niwĩ. Wẽrĩtoja, masãcu niwĩ. Nipe'tirã catirã, wẽrĩ'cãrã wioḡu nigũti nigũ, tojo weecu niwĩ.

¹⁰ Tojo weerã ¿de'ro weerã musã ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorãrẽ “Ñã'arõ weerã weema” niti? ¿De'ro weerã narẽ tojo ì'acõ'ati? Marĩ nipe'tirã Õ'acũ masãrẽ beseri numu nicã, marĩ wee'quenucũrẽ beseno'rãsa'a. Tojo weerã Jesucristore ãjõpeorã marĩ acawererãrẽ “Tojo weema”, niticã'rõu'a. ¹¹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu Õ'acũ cũ ní'quere a'tiro ojano'wũ:

Yu'u catigũ ni'i.

Yu'u ucũse diacjũ warota ni'i.

Nipe'tirã yu'ure ejaque'arãsama.

Nipe'tirãputa yu'ure “Mu'u Õ'acũ añugũ, tutuagu ni'”,
nirãsama, ni ojano'wũ.

¹² Te oja'quere tu'orã, marĩ masĩ'i, marĩnucũ a'ti turipu marĩ wee'quere Õ'acũrẽ wererãsa'a.

Musã acawererã Jesucristore ãjõpeorãrẽ na ãjõpeosere dojorẽticã'ña nise ni'i

¹³ Marĩ, marĩ wee'quere Õ'acũrẽ wererãsa'a nĩrã, a'merĩ ucjaticã'rã. A'tiro pe'e u'a. Ne apeyenojõ na ãjõpeosere dojorẽcã weeticã'rã. Tojo nicã narẽ ñã'arõ weecã weeticã'rã. ¹⁴ Yu'u marĩ wioḡu Jesure ãjõpeotjãgũ, a'tiro masĩ'i. Nipe'tise yu'u ba'ase añuse ni'i. Apĩ pe'ema “Apeyenojõ yu'u ba'ase ñã'a ni'i” nicã, cũrẽ diacjũta ñã'a nisa'a. ¹⁵ Mu'u ãpẽrã na ba'aya marĩsere ba'acã, apĩ ñã'arõ tu'oña'bosami. Mu'u tojo wéégũ, cũrẽ mal'igũ mejẽta wee'e. Cristo cũ quẽ'rãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Tojo weegu mu'u ba'ase me'rã apĩrẽ ãjõpeodu'ucã weeticã'ña. ¹⁶ Mu'uma mu'u weese añu nibosa'a. Apĩ pe'ere ñã'a nibosa'a. Tojo weese me'rã ãpẽrãrẽ ñã'arõ wãcũcã

weeticã'ña. ¹⁷ Õ'acũ marĩ wioꝑu ye cjase ba'a, sī'rī weese mejēta ni'i. A'te pe'e nibutia'a. Õ'acũ ũaro weenu'cūse, tojo nicã āpērã me'rã añurō nicã'se, a'merĩ e'caticã weese pe'e nibutia'a. Te Espíritu Santu weeta-muse me'rã weeno'o. ¹⁸ A'tiro weegú Jesucristo ũaronojō weegu weemi. Õ'acũ ī'orōpũre “Añurō weegu weemi”, nino'sami. Tojo nicã masã quē'rã cūrē “Añurōta weegu weemi”, nisama.

¹⁹ Tojo weerã ni'cārō me'rã añurō wejepeo ejerisājāsenojōrē a'marã. Marĩrē te ni'cārō me'rã nisetise Jesucristore nemorō ējōpeorã, a'merĩ weetamurãsa'a.

²⁰ Mũsã ba'ase me'rã apĩ Jesucristore ējōpeosere dojorētīcã'ña. Nirōta nipe'tise ba'ase añu ni'i, añurō pe'e. Mũsã āpērã na ba'aya marĩsenojōrē ba'acã ī'arã, na quē'rã ba'abosama. “Tere ba'arã, ña'arō wee'e” ni wācūmirã, mũsārē ī'acūrã, tojo weebosama. Tojo wācūrã, tere ba'arã, ña'arō weema. Tojo weerã mũsã tere ba'arã, narē ña'arō weecã weebosa'a. Mũsã tojo weese ña'a ni'i.

²¹ Marĩ apĩ ējōpeotutuatiꝑure Jesucristore ējōpeodu'ucã weebosa'a nīrã, a'tiro weerũa'a. Cũ di'iro ba'atisere ba'aticã'rōũa'a. Vīno cū sī'rītisere sī'rītīcã'rōũa'a. No'o apeyenojō cūrē Jesucristore ējōpeodu'ucã weesenojōrē weeticã'rōũa'a. ²² “Nipe'tise yũ weese añu ni'i” ni tũ'oña'gũnojo Õ'acũ se'sarore wereya. Āpērã ējōpeose dojorētīꝑu, bu'iri marĩgũ tũ'oña'gũ e'catīꝑu nimi. ²³ Apĩ apeyenojōrē ba'agũ, “To ba'abosaũ” ni tũ'oña'ba'agũ, bu'iri cũomi. A'tiro ni'i. “Yũ ba'ase Õ'acũ ī'orōpũre añurōsa'a” nitimīgũ ba'acã, ña'a ni'i. “Nipe'tise marĩ weese Õ'acũ ī'orōpũre queoro ni'i” ni tũ'oña'timirã weese ña'a ni'i.

15

Marĩ ye dia'cūrē wācūtīcã'rōũa'a nise ni'i

¹ Marĩ ějōpeotutuarã āpērã ějōpeotutuatirãrē weeta-murōña'a. Marĩ tu'sase dia'cūrē weeticã'rōña'a. ² Āpērã ye niatjere wācūrōña'a. Narē nemorō ějōpeotutuato nírã tojo weerōña'a. ³ Cristomaricã cū tu'sase dia'cūrē weeticu niwĩ. Ō'acū ye queti ojáca pūrĩpũ Cristo cū pacure ní'quere a'tiro ojano'wũ:

Nipe'tise mũ'urē ĩ'atu'tirã mũ'urē ña'arō ucūrã, yu'u pe'ere weequēō'orã weema, ni ojano'caro niwũ.

⁴ Nipe'tise toduporopũ Ō'acū ye queti oja'que marĩrē masĩduti-ro ojano'caro niwũ. Marĩ ña'arō yu'rurã, te oja'quere bu'erã, nu'cāpo'o. Wācūtutuanemo'o. Tojo weerã Ō'acū cū weeatjere e'catise me'rã yucue'e. ⁵ Ō'acū marĩrē mejēcã wa'acã, wācūtutuacã weesami. Marĩrē e'caticã weesami. Cū Jesucristo uaranojō mūsãrē ni'cārō me'rã niseticã weeato. ⁶ Tojo weerã mūsã ni'cārōpũta wācūsetirã, a'tiro weerãsa'a. Ō'acū, marĩ wiogu Jesucristo pacure ni'cārō me'rã “Mũ'u añuyũ'rua'a”, nirãsa'a.

Judío masã nitirãrē Jesucristo ye quetire were'que ni'i

⁷ Marĩ Ō'acūrē ni'cārō me'rã ějōpeorã nitjĩarã, āpērãrē ñe'erōña'a. Jesucristomaricã marĩrē ñe'ecu niwĩ. Tojo weerã Ō'acūrē “Añubutiami” nidutirã, marĩ quē'rã āpērãrē ñe'erōña'a. ⁸ Yu'u ucūgũ, “Ō'acū marĩ ñecūsũmũarē cū ‘Weeguti’ ní'quere queoro weegu weemi”, nigũ wee'e. Jesucristota judío masãrē weetamugũ a'ticu niwĩ ní'gũ, tojo ni'i. Cū tojo weese me'rã Ō'acū cū diacjũ nisere ĩ'ocu niwĩ. ⁹ Tojo nicã judío masã nitirã “Ō'acū ũsãrē pajaña'gũ, añuyũ'ruami” nidutigu Jesucristo a'ticu niwĩ. Ō'acū ye queti ojáca pūrĩpũ Ō'acū bese'cu Cristo cū pacure ucū'quere a'tiro ojano'wũ:

Judío masã nitirã wa'teropũ mũ'urē e'catipeoguti.

Ō'acū masĩyu'ruagu nimi ní'gũ, basapeoguti.

¹⁰ Aperopu quē'rārē a'tiro ojano'wū:

Judío masā nitirā, Ō'acū yarā judío masā me'rā e'catiya.

¹¹ Aperopu quē'rārē ninemowū:

Nipe'tirā judío masā nitirā Ō'acūrē e'catipeorā, “Mū'u añuyu'ruagu ni'i”, niña.

Nipe'tirocjārāputa Ō'acū añubutiasere e'catipeoya, ni ojano'wū.

¹² Isaía quē'rā a'tiro ojacu niwī:

Isaí pārāmi nituriagu bajuagusami.

Cū judío masā nitirā wiogu niacju nigūsami.

Na cūrē “Ūsārē yu'ruogu nimi”, ni ējōpeorāsama, ni ojano'wū.

¹³ Ō'acū marirē cū añurō weeatjere e'catiyusere o'ogu nimi. Mūsārē cūrē ējōpeorārē e'catise, ejerisājāse o'oato. Tojo weerā mūsā Espiritu Santu weetamurō me'rā uputu e'catiyurāsa'a.

¹⁴ Yū'u acawererā, mūsārē a'tiro tū'oña'a. Mūsā āpērārē añurō weesa'a. Jesucristo yere añurō masīsa'a. A'merī werecasamasīsa'a. ¹⁵ Mūsā tojo weemicā, a'ti pūrīpūre mūsārē tutuaro me'rā oja'a. Mūsā tū'o'quere acobojoiticā'to nīgū tojo wee'e. Ō'acū yū'ure añurō wéégū, Jesucristo yere mūsārē bu'edutigū cūuwī. ¹⁶ Tere weregū, judío masā nitirā na Jesucristore ējōpeocā masā'a. Pa'ia walicūrārē Ō'acūrē o'oro weronojōta yū'u judío masā nitirārē cūrē wiasī'rīsa'a. Espiritu Santu narē Ō'acū yarā sājācā weegūsami. Tojo weecā Ō'acū narē, “Yarā nima”, ni ñe'egūsami.

¹⁷ Jesucristo weetamurō me'rā Ō'acū cūu'quere añurō wee'e. Tojo weegu yū'u da'rasere añurō tū'oña'a.

¹⁸ Jesucristo yū'u me'rā weel'que dia'cūrē mūsārē weregūti. Mūsā judío masā nitirārē ējōpeocā masāgū yū'ure weetamuwī. Yū'u bu'ese me'rā, tojo nicā yū'u weel'quere ī'arā, mūsā judío masā nitirārē ējōpeocā

weewĩ. ¹⁹ Apeye quẽ'rãrẽ Õ'acũ tutuaro me'rã weesere wee'lowũ. Tojo nicã Espíritu Santu tutuase me'rã bu'ewũ. A'tere wéégũ, Jerusalé me'rã werenu'cãwũ. Téé Ilírico wãmetiropũ Jesucristo masãrẽ yu'ruose quetire weretũogũ ejawũ. ²⁰ ãpẽrã bu'eno'ña marĩõpũre Jesucristo ye quetire weremu'sĩ werewũ. ãpẽrã na were'quepũre werebu'ipeotiwũ. ²¹ Yu'ũ tojo weese Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'caronojõta wa'awũ. A'tiro ojano'caro niwũ:

Cũ ye quetire ne ni'cãti masĩti'cãrã wereno'rãsama.

Cũ yere na tu'oti'quere tu'omasĩrãsama, ni ojano'wũ.

Pablo Romapũ wa'atje ni'i

²² Yu'ũ peje macãrĩpũ bu'esijayugũ, musã tiropũ wa'a-masĩtisa'a yujupũ. ²³ Ni'cãrõacãrẽ te macãrĩpũ bu'etoja'a. Peje cã'marĩ musã tiropũ wa'asĩ'rĩ'cũ nitjãgũ, be'rocure topũre wa'aguti. ²⁴ Españapũ wa'aguti. Topũ wa'agũ, musã tiro Romapũ yu'ruaguti. Musãrẽ ì'a, e'cati, cã'rõ niquejoguti. Be'ro yu'ũre Españapũ wa'atjere weeta-muapa. ²⁵ Ni'cãrõacã Jerusalépũ wa'anígũti yujupũ. Jesucristore ãjõpeorãrẽ weetamugũ niyeru miagũ weeguti. ²⁶ Jesucristore ãjõpeose cururicjãrã Macedonia, tojo nicã Acaya di'tacjãrã niyeru sãrĩneocãrã niwã. Jerusalépũ nirã pajasecũorã Jesucristore ãjõpeorãrẽ o'orãtirã tojo weecãrã niwã. Tojo weegũ te niyerure Jerusalépũ o'ogũ wa'aguti. ²⁷ Judío masã nitirã Macedonia, Acayapũ nirã a'tiro wãcũcãrã niwã. Judío masã Jerusalépũ nirãrẽ weeta-murõũa'a. Na tojo wãcũse añũ nicaro niwũ. A'tiro ni'i. Judío masã, judío masã nitirã pe'ere Jesucristo ye quetire werewã'cõcãrã niwã. Tojo nicã judío masã nitirã Jesucristore ãjõpeocã, a'tiro wa'acaro niwũ. Õ'acũ judío masãrẽ "O'oguti" ní'que pe'ere ñe'ecãrã niwã. Tojo weerã

judío masã nitirã, judío masã pajasecũorãrẽ niyerure, na cõosere o'oroũa'a. ²⁸ Yũ'u te niyeru Jerusalécjãrãrẽ o'otojagũ, Espaĩapũ wa'agũ, musãrẽ ĩ'ayũ'rũwã'cãgũti. ²⁹ Yũ'u musã tiropũ wa'agũ, Jesucristo ye añusere musãrẽ miiejagũsa'a.

³⁰ Yũ'u acawererã, musã Jesucristore ĩjõpeo'o. Espĩritu Santu marĩrẽ a'merĩ ma'icã weemi. Tojo weegũ musãrẽ a'tiro weecã ỹasa'a. Yũ'ure weetamurã, yé niatjere Ő'acũrẽ sãrĩbosaya. ³¹ A'tiro sãrĩbosaya yũ'ure. Judeapũ nirã Jesucristore ĩjõpeotirã yũ'ure ña'arõ weeticã'to. Tojo nicã Jesucristore ĩjõpeorã Jerusalécjãrã yũ'u miasere e'catise me'rã põtẽrĩ ñe'eato. ³² Tojo weecã, Ő'acũ cũ ỹacã, musã tiropũ yũ'u e'catise me'rã etagũsa'a. Topũ soogũsa'a. ³³ Ő'acũ ejerisãjãsere, añurõ nicã'sere o'ogu musã nipe'tirã me'rã niato. Tojota weeato.

16

*Romacjãrãpũ*re añudutise o'o'que ni'i

¹ Ni'cõ Jesucristore ĩjõpeogo Febe wãmetigo musã tiropũ wa'ago weemo. Co Jesucristore ĩjõpeorã Cencrea wãmetiri macãcãrãrẽ weetamugõ nimo. ² Musã Jesucristore ĩjõpeorã e'catise me'rã core ñe'eña. Marĩ Jesucristore ĩjõpeorãrẽ añurõ ñe'erõũa'a. Co pãjãrãrẽ weetamuco niwõ. Yũ'u quẽ'rãrẽ weetamuwõ. Tojo weerã core apeyenojõ dũ'sacã, o'oya.

³ Aquila, cũ nũmo Priscila añuato. Yũ'u Jesucristo yere bu'ecã, na quẽ'rã yũ'ure bu'etamuwã. ⁴ Āpẽrã yũ'ure wẽjẽsĩ'rĩcã, yũ'ure weetamuwã. Na quẽ'rãrẽ wẽjẽtawiomicã, tojo weewã. Na tojo wee'quere yũ'u dia'cũ e'catise o'owe'e. Nipe'tirã ãpẽrã judío masã nitirã Jesucristore ĩjõpeorã e'catise o'oma. ⁵ Jesucristore ĩjõpeorã Aquila ya wi'ipũ nerẽwũarã quẽ'rã añuato. Apĩ

yu'u ma'igũ Epeneto añuato. Cũta Asiapure ãpẽrã dũporo Jesucristore ãjõpeomu'tã'cu nimi. ⁶ María quẽ'rã añuato. Musã me'rã Ô'acũ cjasere uputu da'ramo. ⁷ Yu'u acawererã judío masã Andrónico, Junias añuato. Na quẽ'rã yu'u me'rã bu'iri da'reri wi'ipu niwã. Na yu'u dũporo Jesucristore ãjõpeocãrã niwã. Jesucristo besecũ'cãrã narẽ “Añurã nima”, nisama.

⁸ Jesucristore ãjõpeogu yu'u ma'igũ Ampliato añuato. ⁹ Urbano, ãsãrẽ Jesucristo ye quetire weretamugũ añuato. Tojo nicã yu'u ma'igũ Estaquis añuato. ¹⁰ Apeles quẽ'rã añuato. Cũ Jesucristore añurõ ãjõpeomi. Nipe'tise cũ weesere ã'arã, “Jesucristore añurõ ãjõpeogu nimi”, ni ã'a'a. Aristóbulo ya wi'icjãrã quẽ'rã añuato. ¹¹ Apĩ yu'u acaweregu, judío masũ Herodiõn añuato. Tojo nicã Narciso ya wi'icjãrã Jesucristore ãjõpeorã añuato. ¹² Trifena, Trifosa na quẽ'rã añuato. Na numia marĩ wiogu Jesucristo yere pũrõ da'rama. ãsã ma'igõ Pérsida quẽ'rã marĩ wiogu Jesucristo ye cjasere uputu da'ramo. Co quẽ'rã añuato. ¹³ Rufo añuato. Nipe'tirã cũrẽ “Jesucristore añurõ ãjõpeomi”, nima. Cũ paco quẽ'rã añuato. Core yu'u pacore weronojõ ã'a'a. ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorã na me'rã nirã añuato. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, tojo nicã cũ acabijo Olimpas, nipe'tirã Ô'acũ cũ yarãrẽ cũ'cãrã na tiropũ nirã añuato.

¹⁶ A'merĩ ma'ise me'rã añudutiya. Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeose cururicjãrã musãrẽ añudutima.

¹⁷ Yu'u acawererã, ni'cãrãrã musã tiropũ nirã dũcawaticã weesĩ'rĩsama. Na tojo weeri nĩrã, tu'omasĩña. Musãrẽ ãjõpeosere dojorẽsama. Musãrẽ bu'e'que mejẽtare weesama. Tojo weerã narẽ ba'patiticã'ña. Na bu'esere ne tu'oticã'ña. ¹⁸ Na marĩ wiogu Jesucristo ãaro weerã mejẽta weesama. Na no'o ãaro weesĩ'rĩrõ

weesama. Na añurõ ʉ'suaro ucũme'rĩse me'rã, diacjũ ucũrã weronojõ ucũsama. ʉpũtu waro masĩtutuaturãrẽ weeta'sa ẽjõpeocã weesama. ¹⁹ Musã pũrĩcã añurõ Jesucristo ʉaro weesa'a. Nipe'tirã tojo nima musãrẽ. Tojo weegu musã me'rã pũrõ e'cati'i. Musãrẽ añusere masĩcã ʉasã'a. Ne ña'ase pe'ema masĩdutigu ʉasãwe'e. ²⁰ Õ'acũ ẽpẽrã me'rã añurõ nicã'sere o'logu nimi. Cã'rõacã be'ro cãta musãrẽ wãtirẽ docaque'acã weegusami. Jesũ marĩ wioгу musãrẽ añurõ weeato.

²¹ Timoteo yu'ʉ me'rã Jesucristo ye quetire werecusi-atamugũ musãrẽ añudutimi. Yu'ʉ acawererã judío masã Lucio, Jasó, Sosípater na quẽ'rã añudutima.

²² Yu'ʉ a'ti pũrĩrẽ Pablöre ojabosagu, Tercio wãmeti'i. Yu'ʉ Jesucristore ẽjõpeogu musãrẽ añuduti'i.

²³ Gayo musãrẽ añudutimi. Jesucristore ẽjõpeorã cũ ya wi'ipũ nerẽwũama. Yu'ʉ Pablo ti wi'ipũ cãjĩ'i. Erasto a'ti macã cjase da'rasere dutigu, narẽ niyeru co'tegu añudutimi. Tojo nicã apĩ Jesucristore ẽjõpeogu Cuarto añudutimi.

²⁴ Marĩ wioгу Jesucristo musã nipe'tirãrẽ añurõ weeato.

²⁵⁻²⁶ Marĩ Õ'acũrẽ e'catipeorã, “Añuyũ'rũami”, nĩrã. Marĩ wioгу Jesucristo ye queti me'rã Õ'acũ marĩrẽ nemorõ ẽjõpeocã weemasĩmi. Dũporopũre nipe'tirã masãrẽ yu'rũose quetire masĩno'ña marĩcaro niwũ. A'to-caterore majã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'que me'rã masĩno'o. Õ'acũ catinu'cũgũ tojo wereduticu niwĩ. Yu'ʉ quẽ'rã Jesucristo ye quetire were'e. Õ'acũ nipe'tise cururicjãrãrẽ cũrẽ ẽjõpeo, cũ ʉaro weecã ʉasami.

²⁷ Õ'acũ ni'cũta nimi. Cũ ni'cũta nipe'tisere masĩpe'ocã'mi. Tojo weerã Jesucristo weetamurõ me'rã Õ'acũrẽ “Tutuayũ'rũami”, ni ẽjõpeonu'cũcã'rã. Tojota weerã.

ROMANOS 16:27

52

ROMANOS 16:27

Tocã'rõta oja'a.
Pablo

Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30
